

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno med tedni in prazniki.

Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrsta 2 D; notica, poslano, izjave, reklame, preklicani peti vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priložno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisano in zadoštevno frankovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1 25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . D 120—	celoletno . . . . . D 216—
polletno . . . . . 60—	polletno . . . . . 108—
3 mesečno . . . . . 30—	3 mesečno . . . . . 54—
1 . . . . . 10—	1 . . . . . 18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Generalna stavka v Italiji končana.

— Milan, 22. julija. (Izv.) Generalna stavka je končana. Delavstvo se vrača počasi na delo. Red in mir še nista popolnoma vzpostavljeni.

Konflikt med Berlinom in Monakovom.

— Berlin, 22. julija. (Izv.) Večer- ni listi in današnji jutranji obširno pišejo o neizbežnem konfliktu med Berlinom in bavarsko vlado radi izvedbe zakona o zaščiti republike. Včerajšnji »Berliner Ahtuhrblatt« javlja, da je sicer bavarska vlada poklicala na Bavarsko svoje vojaštvo iz ostalih garnizij le iz razloga, da ojači domače vojaštvo, ker je pričakovati velikih nemirov, oziroma resnega protestnega gibanja, ki je vztrajno delavstvo, da se izvede določila zakona o zaščiti republike. Socialisti so zadnje dneve priredili številne protestne shode, na katerih zahtevalo, da mora bavarska vlada izvesti zakon za zaščito republike, čemur se pa odločno upira bavarska ljudska stranka, ki je na krmlju.

— Berlin, 22. julija. (Izv.) Po poročilih iz Monakova napovedujejo socialisti protestno generalno stavko, da dosežejo izvedbo zakona o zaščiti republike na Bavarskem.

— Berlin, 22. julija. (Izv.) Med južno Nemčijo in Berlinom je obstajalo že od nekdaj gotovo tekmovalno, oziroma nerazpoloženo. Politični krogi smatrajo z ozirom na sedanjo situacijo novi konflikt med Berlinom in Monakovom za enega največjih političnih konfliktov.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA RAZSTAVA!

SLOVESNA OTVORITEV V NEDELJO, 28. t. m. OB 10. URI DOP. NA SREDNJI TEHNIČNI SOLI (PREJŠNJA OBRATNA SOLA).

OD 10. DO 11. URE PROMENADNI KONCERT PRED SOLO.

ČLANI V KROJU SE ZBIRAJO PRED SOLO.

RAZSTAVNI ODESK SE ZBIRA V NEDELJO OB POL 8. URI V RAZSTAVI.

Uboji in atentati v Bolgarski.

Sofija, 19. julija.

Cela bolgarska javnost je po zadnjih dneh razburjena, kakor že dolgo časa ne tako, vsled mnogih novih ubojev in atentatov.

Na najživahnem kraju v Sofiji v ulici »Knežine Klementine« je bil 8. t. m. ubit skoro na isti način, kakor malo poprej Gregor, direktor opozicijskega lista »Slovoc«, Pano Cukljevič, ugleden član bolgarske demokratske stranke, bivši sodnik, župan v Sofiji in bivši šef tajne policije. Isti dan je bil poskušaj v Plevni s peklenskim strojem atentat na voditelja tamkajšnjih socialnih demokratov advokata Markova in Dimitrova. Slučaj pa je hotel, da eksplozija peklenjskega stroja ni usmrtila socialdemokratskih voditeljev, marveč je bil razmesarjen njihov advokat in pomočnik Gerganov. Poleg tega je bil isti dan v Sofiji ubit upravnik sofijskega centralnega zapora neki Iv. Ivanov. Kakor vedno, ubijalci in atentatorji niso bili aretirani.

Kdo je ubil Cukljeviča? Tako vprašujejo skoro vsi sofijski listi, razen onih kmečkih strank. Vsi trde, da se lahko dolgo tako vprašujejo, ne samo glede morilec Cukljeviča, marveč tudi za vse ostale; ubijalci vendar ne pridejo v zapor. Vse sofijsko časopisje naglašja, da je v Bolgarski nastopila doba ubijanja veljavnih meščanov, dobrih javnih delavcev, doba, v kateri se ubija in samo ubija, ker se ne prijemajo in ne kaznujejo krivci. Vidi se, da se je pričelo živeti ob pogazanih moralnih razmerah, v katerih se ne ceni niti življenje političnih nasprotnikov. Živi se v času živalskih instinktov in strasti.

Vsi listi in zlasti oni baš nastalega bloka opozicijskih strank poudarjajo politični značaj vseh dosedanjih in vseh najnovejših ubojev in atentatov. »Denc« veli, da je kmečki režim režim atentatov, ubojev in razbojništva in vpraša bolgarsko meščanstvo: Dokleje hoče prenašati ta odurni in odvratni režim? — »Mir« pravi, da je tudi uboj Cukljeviča delo onih mračnih plačanih tipov, kateri so ubili Takeva, bivšega ministra, Gregova, bivšega direktorja »Slovac«, Petkova, novinarja in mnoge druge državljane in javne delavce. Cukljeviča so kmetje po vsej verjetnosti ubili iz bojazni, da ne bi kot izkušeni in spretni policaj in bivši šef tajne policije prišel na sled dosedanjim atentatom in ubojem, v katero svrhu je bil začel delovati po lastni iniciativi. Ako tudi sedaj policija ne dobi ubijalca, potem vzraste, kakor pravi »Mir«, pri vsakem meščanu končno prepričanje,

da je pri nas napočila era političnih ubojev in medsebojnega klanja, era meščanske vojne. — »Zorac« izjavi, da v nobeni državi in v nobeni politični borbi niso ubili doli onih rezultatov, katere so hoteli doseči njihovi organizatorji, kakor se to kaže tudi v Bolgarski. — »Dnevnik« zahteva, da se vendar že napravi konec groznim ubojem, ali da se izdajo resne naredbi, ali da se odkrito reče, da oblast nima nobene moči, da se bo mogel nato vsak meščan sam pobrigati za svojo osebo in lastninsko varnost. Mi strmoljavci deremo v anarhijo in meščansko vojno, ako se meščanstvo ne dvigne pravočasno proti današnjemu terorističnemu režimu — tako piše »Epohac«. — »Rabotničeski vestnik«, organ bolgarske komunistične stranke, pravi, da se bolgarsko delavsko ljudstvo duši in da ne more nadalje prenašati te neznosne atmosfere atentatov, ubojev in razbojništva. Pod prejšnjimi režimi ni bilo toliko ubojev in atentatov in nikdar niso bile razbojniške bande tako številne, kakor so sedaj v času režima »narodne volje«. Delavska socialna demokratska stranka je potom svojega lista »Narodac« naslovila odprto pismo na ministrskega predsednika Stambolijskega: Dve leti že pri nas ni nikake osebnosti, lastninske in javne varnosti. Po uboju ministra Takeva je prišel atentat v Odeonu. Po tem atentatu se je izvršilo ubojstvo novinarja Petkova, na kar so sledile bombe in atentat povodom proslave Sv. Cirila in Metoda 24. maja prelet, leta, na kar je sledil uboj Aleksandra Gregova, direktorja lista »Slovoc« in še ne dva meseca po poslednjem uboju je že zopet tu poskušaj atentat na naše strankarske voditelje iz Plevne. V pismu se nadalje izjavi, kako se bolgarsko meščanstvo nahaja pred sistemom ubojev, ki postaja sistem politične borbe in vrača Bolgarsko srednjemu veku, tako da more zunanji svet zaradi tega po pravici imenovati Bolgarsko polbarbarsko državo. Vi, g. predsednik, ste 28. maja t. l. v krogu svojih ministrov z balkona zunanjega ministrstva izjavili, da ste odkrili krvavo fronto svojim političnim nasprotnikom. Tudi mi, tako zaključujejo socialisti svoje pismo, po pravici verujemo, da so to vojaki in plačniki vaše krvave fronte, kateri ubijajo in izvršujejo atentate.

Centralni odbor demokratske stranke, centralni odbor ujedinjene narodno-progresivne stranke in izvrševalni komite radikalne stranke, združene v »ustavno« demokratski blok« v svrhu skupne borbe proti režimu g. Stambolijskega, prinaša v zadnji številki dve

lijskega so naslovile preko svojih listov (»Preporec«, »Mir«, »Radikal« in »Denc« z dne 15. t. m.) poziv na bolgarski narod, v katerem se konstatira, kako je neka skupina blaznikov in po oblasti hrepenečih demagogov zavedla bolgarsko kmečko ljudstvo in s hlimbo do zapeljane kmečke mase prišla do oblasti, da izvaja svojo korumpirano diktaturo. Naglašja nadalje, da ni nikake osebnosti in lastninske varnosti za meščane, in zato se pozivljajo vsi častiti bolgarski meščani po selih in mestih, da se združijo v skupno borbo proti korupciji in kmečki diktaturi. V Sofiji je bil 16. t. m. po iniciativi združenih strank v bloku protestni shod proti kmečkemu režimu in sistemu političnih ubojev. »Radikal« pod naslovom: »Meščani, bodite pozorni!« piše: »Zemledelsko Znamec«, organ g. Stambolijskega, prinaša v zadnji številki dve

simptomatični objavi: 1. Da Rajko Daskalov, minister notranjih poslov, torej oni, ki je prvi poklican, da čuva mir in red v državi, v tem burnem času odhaja na Dunaj po nasvetu zdravnikov, in 2. da se pod masko izmišljenih glasov pripravlja blok, da ubije vse kmečke voditelje, kakor hitro pride do oblasti. »Zemledelsko Znamec« pozivlja vse kmečke organizacije (družbe), da na prvi dani znak polomijo roko blokade. Torej uradni list, pravi »Radikal«, daje signal za krvavo borbo, za ubijanje mirnih meščanov, za pričetek meščanske vojne. Kmečka organizacija se pripravlja, da s krvjo in ognjem podaljša svojo nasilno vladno. List poziva bolgarske meščane, da naj bodo pozorni, da si obvarujejo svoje pravice in svoje življenja.

S kongresa Udruženja Jugoslovenskih srednješolcev.

Ljubljana 14. julija.

Z ozirom na Vašo notico, objavljeno dne 21. t. m. med »Dnevnimi vestmi« 163. številke »Slov. Naroda« pod naslovom: »Do potrebnega sporazuma ne vodijo taki nastopi«, blagovolite sprejeti na znanje, da mi res, da bi bila na kongresu udruženja jugoslov. srednješolcev padla s strani Slovencev kaka žaljiva beseda čez brate Srbe kakor tudi, da ni res, da bi jih bil kdo izmed Slovencev nazival »Balkance« in »neinteligentne ljudi.« Nasprotno pa je factum, da smo postopali z njimi nad vse bratovsko.

Kar se tiče cirilice, moram omeniti sledeče: Udruženje srednješolcev je že na svojem drugem kongresu soglasno sprejelo v svoj program člen, ki zahteva, da se deluje na upejlanje enotne jugoslovanske abecede: latinice in enotnega jugoslovanskega narečja: srbohrvaške ekavščine. Torej je bil s tem že leta 1920. napravljen kompromis, da bodo bratje Srbi zamenjali svojo pisavo (cirilico) z latinico, mi Slovenci pa svoj jezik (slovenščino) s srbohrvaščino. Ta člen pravil je bil tudi na lanskem tretjem in letošnjem četrtem kongresu ponovno soglasno sprejet. Zelo grdo pa je, da se sodi tako pristransko in se danes Slovincem očita, da so z upejlanje latinice žalili Srbe na natobčut-

livejši strani. Zakaj nihče noče videti, da smo Slovenci za zblizanje vseh treh plemen dali celo svoj jezik? Zakaj se nam, ki tesno spavamo in združujemo vsa tri jugoslovenska plemena, očita razdvajanje in cepljenje? Ali smo s tem, da smo upejli enotno pisavo in enotni jezik, cepili? Ne! Nasprotno! S tem smo napravili velikanski korak naprej za popolno združitve vseh treh ujed-njenih plemen.

Kar se tiče Bolgarov pa konstatiram, da je bil dotični, ki je stavil predlog, naj se pošlje pozdrav tudi bolgarski omladini. Srb in ne Slovinci. In sicer se je glasil njegov predlog, naj se pošlje pozdrav vseh slovenski omladini. — Torej tudi Bolgarom. Kongres pa je ta predlog soglasno sprejel v nadi, da pripravijo pot sprave in priateljskih odnosov z vsemi Slovani in istotako tudi z Bolgari, s katerimi smo vendar eno krvi.

Kdo razdira? Kdo cepi? Oni, ki širijo take neistinite in popačene vesti. Zadnji čas bi že bil, da se nehja razdirati to, kar kdo zgradi. Quousque tandem?

**BRATJE IN SESTRE!
ZBIRAJTE PREDMETE**

I. JUGOSLOVENSKA SOKOLSKO RAZSTAVO!

Strindbergova moda in naše gledališče.

Pred tridesetimi leti že smo se tedanji mladi pisatelji začeli na Dunaju bavili s Strindbergom. V magistratnem parku smo čitali »Ispoved bedakov«, Cankar se je navduševal za zbirko novel »Rdeča soba«, v Reclamovi biblioteki smo našli nekaj njegovih dram. Občudovali smo ga, a ljubiti ga nismo mogli. Preoster nam je bil in rajši smo imeli Ibsena. Dvorno gledališče in ljudsko gledališče sta igrala njegove drame, Herman Bahr in Pavel Schlenker sta pisala duhovite eseje o njih, Adela Sandročkova je bila v Rosmersholmu nepozabna. Borštnik je zalgal v Ljubljani »Noro« in zmagal. Gostil je prevel »Strahovec« in »Sovražnik ljudstva«, — kasneje je prinesel Etkin Kristan prevod »Rosmersholma«, ki pa je ostal neuprizen, igrali smo »Stebre družbe« in po Schlenkerjevi izdaji »Zvezo mladine«.

Potem je zanimanje za Ibsena zadremalo na Dunaju, in zaspalo v Ljubljani. Upriporili pa smo Björnsonov »Palisamente« in celo »Preko močij«, in potem je prišel na vrsto Strindbergov »Odeč z Borštnikom, imponiral, o bostavil kvečjemu zelo mučen utisk.

Toda Strindberg je postal nepričakovano moden po vsem svetu; tudi na Dunaju. In še po pravnarstvu se je ponovil pri nas njegov »Odeč z Borštnikom« ter je postal Borštnikova la-budja pesem na našem odru. Sledili pa sta Strindbergov »Pelikan« in »Smrti pleec« (oba dela) in »Gd. Julija, Ibsenova« »Hedda Gablerjeva« je ostala neizpolnjen obet, a Kristanov prevod

»Rosmersholma« počiva še vedno, dasi naša drama nikakor ne obiluje z dobrimi novitetami. Zateka se celo k zelo obrabljenu repertoarju, česar bi ji ne bilo treba. Samo če bi uprava bolje poznala arhiv! Tudi z ekonomskega stališča bi bila na boljšem . . .

Danes spada Strindberg med dramatičarje, ki jih igrajo na svetu največ; takozvani stari potujejo z ulogami iz njegovih dram po Evropi in celo majhna gledališča se čutijo obvezana uprizarjati Strindbergova dramatična dela prav tako kakor klasične drame, ki se jim baje iz reputacijskih ozirov ne smejo izogibati. Mlajša generacija smatra Strindberga prav tako za svojega boga, kakor je starejša smatrala Ibsena.

Egon Friedell proglasa Strindbergova dela za patološka. Mračne duše, polne krvavega, žarečega sovraštva, so Strindbergove osebe; sovraštvo kaplja z zidov njegovih sob, žviga v milijonih strupenih bacilov skozi okuženi zrak in se kadri iz semlje, po kateri lažijo njegovi »zaznamovani« ljudje. In kar še posebno pomnožno strahoto utiska, to je čut, da ti ljudje morajo biti taki, kakršni so; ti ljudje si morajo drug drugemu prizadevati čisto nepotrebne bolesti, dokler se izčrpajo ne zgrudijo.

V bistvu, piše Friedell, je le malo motivov, ki jih obdeluje Strindberg skoraj manično vedno znova. Toda to bi ne bil še nikak upravičen obitek, kajti neprestano ponavljajo izvestnih vodilnih motivov baje ne nasprotuje bistvu genija, nego obstoja celo njegovo bistvo prav v tem. Mnogostranski, akkomodabel, sposoben premene in bogat pre-tvar je talent. Geniju pristaja izvestna okorelost in monumentaliteta. Rubens je slikal vedno isti toleti, rožnati, pol-

noprni in širokorobni ženski tip; Schopenhauer je ustvaril 12 knjig zbranih spisov, v katerih ponavlja troje do četrto misli z natančnostjo strogega in dokaj pedantičnega razrednika vedno znova; ljudje pri Dostojevskem govorijo skoraj vsi precej vedno isto. Na tej enostranosti ali če hočemo omejenosti pač sloni enkratnost in neposrednost genija. Niti ne bo hotel nihče resno trditi, da naj umetnost oživlja. Nasprotno: njena naloga je, vznemirjati, alarmirati in zbujati, biti slaba vest človeštva in sodobnosti. Toda njena dolžnost je tudi, storiti življenje bogatejše, vredno večje ljubezni in Boga podobnejše ter stvari z njih opazovanjem lepšati in pomlajati.

Toda Strindbergov pogled je zel pogled. On ogrduje in oplenja življenje ter ga puje v pravem smislu te besede, ker poteza človeške grdihoje na svetlo, ki bi brez njega morda vedno spale v temi. Strindberg slika s posebno ljubeznijo v svojih dramah izvestne ljudi kot vampirje, ki se živijo z duhom in krvjo drugih. No, on sam je tak vampir, ki one, ki so bili tako nepredvidni, da so se dali po njegovih pesnitvah privabiti, oplenja moči do življenja in veselja za življenje, jim sesa kri iz srca in možganov. Iz čutnic in žil; in docela iskorenjeni, izčrpani in brez sile odlagajo njegove knjige iz rok.

Tako piše dunajski pisatelj Egon Friedell. Ne kak ljubljanski starokopitnež!

Padec grešnega človeštva v seksualnost je temna drama vseh tistih grandioznih simfonij sovražstva, ki jih je Strindberg bruhal iz sebe v onem plametečem viharnem furiozu in togem stakatu, v katerem ga v vsaj svetovni li-

teraturi ne more nihče niti posnamati niti mu ni bil predhodnik. V teh peklenko neumljenih borbah na nož je ženska vedno krut hudič in mož nedolžna žrtev. Toda ali je to tudi pravilno gledano? Če so ženske zle, dokazuje to, da moški niso dobri, se glasi aforizem. Toda moje mnenje je: Strindbergovo naziranje je čisto mitološko. Ženska kot hudič, ženska kot čarovnica: ta predstava spada pač v isto rubriko, kakor mnenje, da je nebo moder obok, na katerem so priklovanje zlate zvezde. To je kos srednjega veka v modernem svetu; a morda leži baš v tem njegova dražestnost.

Vedno je bila posebna pravica umetnikov, življenje glorificirati, ga dvigniti v višje in čistejše oblike. In če že ženskizirajo, čemu ne stilizirajo žensk rajši kot angelov? — Ako vidiš v ženski prazno in nizko bitje, je tudi takšno: ako pa gledaš v njej misteriozno višje stvarstvo, nebesko milostnico, svebo čarovnico, zvezdo svojega življenja, potem ti bo tudi ta zvezda. Kar polagamo o stvari, to nam tudi zvesto vračajo: zelo preprost naravni zakon.

In k temu prihaja, da se je Strindbergovo jekleno trdo sovraštvo, ki je imelo na njegovi višini silo in blek naravnega dogodka, v njegovih starostnih delih, ki se baš v poslednji dobi vlačijo vedno znova na odra, sčvrknilo v slabotno sovraštvo. To kasnejše sovraštvo ne tuli več heroično, nego jezika senilno, je postalo topo in noče več prav reziati. Nima več volje ali pravice povedano: ima le še umetno zobovje.

Ali hočemo po vsem tem morda reči, da bi bilo bolje, ako bi Strindberg ne bil pesnik? No, tega ne storimo. Kajti nature Strindbergove vrste so za evo-

lucijo človeštva prav tako važne kakor veliki pritrjevalci. Svetu je treba obeh. Treba nam je harmoničnih duhov, ki svet podpirajo in nam predstavljajo — življenje življenja vredno in upravičeno; toda nam je treba tudi in prav tako onih demoničnih duhov, ki svet pretresajo in nam slikajo življenje kot dvomno in neupravičeno. Človeštvo hodi po potih, na katerih se morata dvom in vera vedno znova sprijazniti.

Ako so rekli o Ibsenu, da je Mesija modernega gibanja, potem bi se Strindberga lahko imenovalo Luciferja. Bil je eden izmed onih mučenikov kulturne zgodovine, ki ne dospo nikoli do cilja, plamen, določen zato, le sežigati, a ne razsvetlovati.

Tako sodi danes dunajski estef.

Pri nas pa je modrost zavedla celo diletante, da se mučijo in blamirajo. Strindbergovi patološki deli, Lucifer je pač danes zanimivši od Mesije Toda »Rosmersholma« z Rogozem in Šaričevom bi bil na našem odru večji obet, nego je bil »Smrti pleec«, ki je izževal le odpor.

Vemo, da naša drama ne promore niti Sandročkovo niti Mitterwurzerja. Toda kar je direktor Burkhard s svojim uspehom in v oplojenju moderne drame začel že pred tridesetimi leti, naj bi naša drama začela vsaj s isto vrneno, s katero je gojila Strindbergovo modo. Vojeslav Mole je izdal Ibsenovo »Gospo z morja«. Preverjen sem, da bo uprizaritve te drame zaslužneje in karistotečno delo, nego so bile patološke in perversne igre Strindbergove. Cinizma, materializma in mržnje je v današnji dobi itak preveč; naša duša hrepeni nazaj, nazaj v deželo svetoc — Ibsenovega idealizma!

F. K.

Narodna skupščina.

(103. plenarna seja.)

ZBORNIKA SPOMINU MILORADA DRASKOVIČA. — NADALJEVANJE RAZPRAVE O AMERIŠKEM POSOJILU. — VELIKA BLAMAŽA KLERIKALNEGA POSLANCA ŠKULJA.

— Beograd, 22. julija (Izv.) Narodna skupščina je včeraj nadaljevala debato o ameriškem posojilu v zlatu. Opozicija skuša glasovanje o posojilu nem zakonu čim dalje zavlačiti in je poslala v boj nebroj govornikov. Kakor je znano in gotovo dejstvo, se klerikalni klub iz komednega stališča opozicije absolutno ni hotel sprva zavzeti za akcijo v tako za naše zapadne kraje gospodarskem velevažnem vprašanju spojin železnice z morjem. Klerikalci so sprva bili glede tega vprašanja popolnoma pasivni. Zadnji moment pa so napravili iz previdnosti in iz bojznosti za svoje kmetke volilce tiho akcijo za železnice. Klerikalci so se začeli zanimati za železniško vprašanje, in to na odločen pritisk iz Slovenije, kajti klerikalni kmetje, volilci Šukljeja in drugih sorodnih poslancev, so začeli revolirati in groziti, da izstopijo, če SLS ne podpira železniškega vprašanja. Klerikalci so prišli v neprijeten položaj in se sedaj neodločno, ali naj glasujejo za zakon ali ne.

V parlamentarnih krogih so včeraj z velikim zanimanjem zasledovali taktiko Jugoslovenskega kluba glede železnice v Sloveniji. Čim se je v kuluarjih narodne skupščine zaznalo, da danes nastopijo klerikalci z govorniki, ki bodo govorili o slovenskih železnicah, da bo posl. Škulj razvil svoj »železniški program«, je postal v zbornici precej živahno. Ko se je pojavil posl. Škulj, zastopnik Ribnice in Kočevja, na govorniški tribuni, so se zbrali okoli njega mnogi poslanci, zlasti poslancev SKS, ki so govorniku med govorom živahno vzklíkali in mu mestoma s finim sarkazmom in skelečo ironijo ugovarjali. Poslanec Škulj, ki je znan v parlamentu kot največji klerikalni demagog, je doživel strahovito blamažo, tako da niti svojega govora ni mogel logično in pametno zaključiti, ker so ga bili medklici popolnoma zbegali in spravili iz kontakta.

Sejno poročilo.

Predsednik skupščine dr. Ivan Ribar je ob 9. uri dopoldne otvoril včerajšnjo plenarno sejo. Po končanih formalnostih, po odobrenju zapisnika in nekaterih upitih je zbornica prešla k nadaljevanju razprav o zakonu glede ameriškega posojila v znesku 100 milijonov dolarjev v zlatu.

PREDSEDNIK — M. DRASKOVIČU.

Predsednik dr. Ivan Ribar je pred prehodom na dnevni red vstal s predsedniškega mesta in imel na skupščino kratek nagovor:

»Gospode narodni poslanci! Predno preidemo na dnevni red, smatram za svojo dolžnost, da se spomnimo na dohodek, ki se je zgodil pred enim letom v Delnicah. (Vsi poslanci vstanejo.)

Danes je minulo ravno leto dni, odkar je umrl mučniški smrti naš dragi tovariš, narodni poslanec in minister, Milorad Draskovič.

Zelja poslancev je, da bi prisostvovali parastosu, ki se bo vršil ob 11. uri v saborni cerkvi. Toda mi, ki smo poznali pokojnega Draskoviča, vemo, da je bil človek dela in zato sem prepričan, da bomo njegov spomin najbolj proslavili z marljivim delom v skupščini. Posamezni klubi pa naj boposiljejo na parastos svoje delegate. Mislim, da je s tem sporazumna vsa skupščina. (Viharji kliče: »Slava Draskoviču!«)

Takoj nato je skupščina prešla k razpravi o posojilu. Razprava je bila v splošnem monotona, a tu pa tam je izzvala živahnost ker je opozicija nastopila z vsemi ofenzivnimi sredstvi.

Poslanec Milivoj Aračič (zemljrad.) je kritiziral kmetijsko politiko vlade, kritiziral je zunanje državno posojilo ter končno izjavil, da glasuje načeloma proti zakonu.

Dan svetlobe...

(K otvoritvi sokolske razstave.)

Nedela — dan krepkega in zdravega sokolskega naraščanja, prvi uvod k veličastnim jugoslovenskim vsesokolskim slavnostim je — dan svetlobe. Kako bliskovito se človeku porajajo razne slike, veseli, bridki, razposajeni in tužni momenti, če človek na sokolski razstavi v obrtni šoli samo en pasant z naglico preleta razstavne dvorane v drugem nadstropju. Bridke reminiscence! Kako je bila nekdanja mladina odganjana iz telovadnic! Kako gnana v temo črnega nadzadnjaštva!

Kratka je doba šestdesetih let. Razstava nam kaže postop, borbe in vstajenje sokolske ideje na jugoslovenskem lugu.

V nedeljo ob desetih dopoldne otvori starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza — sokolsko razstavo v telovadnici in v učnih sobah II. nadstropja. Zanimiva je ta razstava! S slikami, fotografijami, dokumenti in zastavami nam jasno in zgornjo podaja razstava rdečo nit razvoja od prvih postankov, od prvih dni, ko je na našem, tedaj v robstvu vzdihajočem lugu vznikla ideja svobodnega Sokola, pa do današnjih dni, ko Sokol s svojim zdravim naraščanjem slavi — praznik bratstva, pravde in svobode.

Pri vstopu pozdravlja na koridorju II. nadstropja posetnika dvanaest sokolskih praporjev, dva med njimi s črnim florom. — Ah! V srce se zabode meč žalosti nad izgubljenimi kraji, nad podjarmljenimi brati

Poslanec Uzunović (rad.), minister sabračaja na razpoljo, je kakor znano, že v radikalnem klubu nastopal proti posojilu in je včeraj ostro kritiziral finančno politiko ministra dr. Kumanudija. Ugovarjal je med drugim trditvi finančnega ministra, da je posojilo politično važnega pomena. Posojilo je slabo in je znak težavnega političnega položaja. V splošnem je glede posojila velik pesimist. Posebno je ugovarjal višini obrestne mere in provizije. Izjavil je končno, da glasuje proti posojilnemu zakonu zaradi svojega poštenja.

Seja je bila po Uzunovićevem govoru ob 11. dopoldne prekinjena. Skupščina je odšla k parastosu v saborno cerkev.

POPOLDANSKA SEJA.

PRIJAVA NOVIH GOVORNIKOV.

Popoldanska seja je pričela točno ob 5. popoldne. V stvarnih ugovorih proti posojilu razprava ni prinesla nikakih novih momentov. Vzbudila so le delno senzacijo razkritja poslanca Suvića, kako so hoteli njega podkupiti, da bi glasoval za posojilo. Te trditve doslej pa še niso dejansko potrjene. Med govori posamnih poslancev so se prijavljali vedno novi govorniki, tako da je jasen postal način taktike opozicije razpravo o posojilu čimdalje zavlačiti.

Poslanec Pavić (zemljrad.) je predlagal, da se naj zunanje posojilo odkloni in naj se namesto njega uvede konfiskacija premoženja vojnih dobičkarjev. (Veselo!) Dobičkarjem naj se odvzamejo gotovi visoki odstotki njihovega premoženja, na ta način bi država dobila sredstva za gradnjo jadranske železniške proge. (Veselo.)

Poslanec Matić (rad.) je stvarno naglašal dobre strani posojila. Poleg težkih plačilnih pogojev ima posojilo vedarle nekatere dobre strani, zaguarana nam je jadranska železnica, lahko pričakujemo, da se izboljša železniški promet. Zameri pa vladi, da ni predložila skupščini vseh ponudb o posojilu, na kar bi skupščina sklepala o najboljšem. Glasuje za posojilo.

Poslanec dr. Milan Rojc (dem. dis.) pravi, da se v bistvu strinja z izvajanjem predgovornika, vendar glasuje iz načela proti posojilu. Smatra, da to posojilo ne bo zadostovalo za gradnjo vseh v zakonu določenih železniških prog.

Poslanec Radović (rad.) je kot strokovnjak-inženjer imel stvaren in strokovno zanimiv govor o našem železniškem omrežju in o važnosti jadranske proge. Pred vsem je za to, da država najprej izgradi gosto notranje omrežje. V vsakem oziru pa moramo imeti pred očmi interes celokupne države, ne pa zasledovati lokalnih ali pokrajinskih interesov.

POSLANCA ŠKULJA ŽELEZNIŠKI NAČRTI.

Posl. Škulj (kler.) se je nato pojavil na govorniški tribuni. Že samo njegova postava je vzbudila med poslanci splošno pozornost, kajti znan je kot izurjen demagog. Začeli so se poslanci zanimati, kaj bo povedal poslanec Škulj. Parlament pa je sprva z nepotnostjo poslušal njegova izvajanja, kajti došla je v skupščino vest, da namerava slovenski klerikalci podpirati akcijo samostojnih kmetov glede gradnje železniških prog v Sloveniji in to na pritisk iz Ljubljane. Okoli tribune so se zbralo zelo mnogo poslancev.

Posl. Škulja govor je bil začetkom že jako stvaren in miren. Ko pa je prešel na polje osebnih in strankarskih interesov, je postal naravnost smešen. Vehementno se je zaletaval v ministra Pucija, ki ga je hladno in mirno poslušal. Proti koncu govora je postal pravi demagog. Sprva je omenjal, da Slovenija ne more imeti zveze z morjem preko Rakeka, ker velik del te proge obvladujejo Italijani, zaradi tega pa se mora

graditi nova proga Ribnica — Rakek. (Smeje in veselo!)

Dalje govori Škulj o tem, da so njegovi kolegi-poslanci že davno vodili skrb za gradnjo prepotrebni železniških prog v Sloveniji in da so že ponovnokrat stajali na ministru razne interpelacije. (Gotovo preračunane za Škuljeve volilce, da se bo lahko doma hvalil o svoji akciji!) Dalje se je posl. Škulj strastno zavzel za gradnjo proge Brežice — Novo mesto. (Klici poslancev: »To je dobro konstatirati!« Minister Ivan Pucelj: »Ne mislite mor-da zahtevati železnice Dolenja vas — Lipovca!« Na to sarkastično ministrovo opazko nastane v zbornici smeh in veselost! Poslanec Škulj je razjaren.)

V nadaljevanju svojega govora je poslanec Škulj prehajal v vedno hujšo ekstazo, kakor ljut in besen je metal razne demagoške fraze v zbornico. Minister Pucelj mu je ironično pripomnil verz narodne pesmi:

»Je pač ur'ce zamudila, ko gorelo je srce!«

Škulja je ta pripomba silno razljutila. Na drugi strani pa so se čuli medklici, da se Škulj zastojni trudi, ne more rešiti SLS. V svoji vnetosti in razjarjenosti je postal utrjen in je naenkrat skočil s tribune. Zaključek njegovega govora je bil brez vsake logične zveze. Končal je v demagogstvu. Zbornica iz tega govora ni mogla razbrati, kaj namerava SLS glede železniškega vprašanja.

Govorili so še trije govorniki, na kar je bila seja ob 8.30 zaključena. Na današnji seji se nadaljuje debata o posojilnem zakonu.

— Beograd, 22. julija (Izv.) Posl. Škulj je včeraj v zbornici doživel veliko blamažo. Da klerikalci izbišejo neugodni utis demagogije, namerava posl. v boj še dva svoja govornika, ki naj bi izbrisala posledice Škuljevih izbruhov. Na današnji seji nameravata govoriti posl. Gostinčar in posl. Žebot. Slednji ima prvi svoj deviški govor v zbornici. Pa tudi od Žebota ne pričakujemo kdekakega žensalnega, kajti znan je samo kot demagog.

Politične vesti.

— Državni svetnik Beogradski »Novi list« piše med drugim: Med tridesetimi državnimi svetniki naj bi bili samo štirje Hrvati in dva Slovenci! Med kraljeviški kandidati pa ni niti enega Hrvata in Slovenca! Stališče, da morajo biti kandidati za najvišje upravno sodišče samo pristaši strank vladne večine, je popolnoma zgrešeno. Z osvoboditvijo tega stališča si radikalno-demokratska koalicija ni povečala svojega ugleda. Kadar gre za taka vprašanja, ne more biti niti govora o strankah. Ne bi se moglo pričakovati, da izbira vladna večina za državne svetnike svoje ekstremne nasprotnike — sodniki itak ne morejo biti ekstremni! — tako izbirati za državni svet samo svoje strankarske pristaše, to je zgrešeno, nepolitčno in celo neokusno... Ne pletiramo za sprejem bosanskih ključev v našem političnem življenju. Številčno sorazmerje med Srbi, Hrvati in Slovenci ni potrebno pri vsaki volitvi in v vsakem slučaju. Pametno in potrebno pa je računati s tem razmerjem. Novi člani državnega sveta še niso izvoljeni in vladna večina ima vse možnosti, da spremeni svoje kandidate ter bo zagrešila težko pogreško, ako tega ne stori.

V OBRAMBO JUGOSLOVENSKEGA ODBORA.

K članku dr. Gustava Gregorina pod gorenjim naslovom v »Slov. Narod« z dne 18. t. m. smo prejeli od narodnega poslanika Ljube Jovanovića tole poljasnilo oziroma popravek: Gospodin dr. Gregorin popolnoma je pogrešno obavešten o mom govoru u narodnoj skupštini, kad tvrdi, da sam jugoslovenski odbor nazvao hrvatskim odborom sa užanim hrvatskim, a ne opštim jugoslovenskim programom. Moje se reči niso ticale Jugoslovenskog odbora niti sam ovaj toga dana spominjao nego ranijeg hrvatskog odbora, čije postojanje, kao što se vidi, g. Gregorin ne zna, a koje posvedočava i uvodnik »Slobodne Tribune« od 15. ovog meseca.

Ljuba Jovanović, narodni poslanik.

vrste se mesta, trgi kralji in vasi!... Ljubljana... Celje!... Da Celje, tam je Sokol vodil borbo za narodni obstanek. In krvavi so bili ti boji, ko je moral Sokol na svoji rodni grudi odbijati divje napade nahujskane nemškutarske pilane družali... Maribor! Zmagal!... Dalje, dalje v Zagreb. Novi Sad, Osijek!... In na krasno dalmatinsko obalo!... Šibenik, Korčula. »Država Sokolov je zmagala«, nam govore vsi ti posnetki.

Ogledulem razne slike! Oko se mi upre v krasno sliko: »Sila in lepota!« Mahoma čujem glas: »Ta je bila zaplenjena od avstrijske policije!«

O naklonjenosti avstrijskega policajskega režima pa nam jasno pričajo razni dokumenti in dopisi, ki jih je Savez razstavil v drugi sobani. Tu beremo oni prošli dokument, kako je ljubljanski policijski ravateljstvo z največjo brutalnostjo prepovedalo vsesokolski zlet leta 1914. — Dokument, vročen starosti dr. Ivanu Oražnu veli: »Z vloga z dne 5. febr. t. l. naznanilo je ujedeno predsedstvo, da namerava prirediti v dnevi 15. 16. in 17. avgusta 1914. v Ljubljani vsesokolski zlet, na katerem se bo pojavilo vse. v mednarodni telovadni zvezi zdravstva telovadna organizacija.

C. hr. politična ravnanja telovadne organizacije v smislu 8. 4. zakona o šolnem pravu prireditelj omenjenega zleta iz ostru na javno varnost in javni blagor. (V originalu nepodpisano.)

Nalobni znanstvenik na so bili raznelet. 12. oktobra je avstrijski politični ravnanje sokolski zlet. Ferman policijskega ravnanja sliši veli:

Gospodarstvo.

Dipl. ing. H. Hieng:

VELESEJMI IN RAZSTAVE V POVOJNEM GOSPODARSTVU.

III.

Sejm v podobi razstave je neglede na zgolj trgovsko stran zelo prilično sredstvo za informacijo o produktivskih razmerah v deželi. Ni nam pač treba na dolgo in široko razlagati tega njegovega pomena. Lipski sejm n. pr. je marsikomu odprl oči in prav pogosto so posetniki vsi iznenadeni vzklíkali: »Niti sanjalo se mi ni, da se vse to pri nas doma izdeluje itd.« In prav gotovo ni treba vedno upoštevati samo tega, kar nam nudi močno razvita tuja industrija, če nam naša domača postreže z dobrimi ceninimi lastnimi izdelki. Vendar se mora biti o vsem tem pravilno in točno poučen. In baš na Lipskem sejmu se je izkazalo, kako malo, koliko premalo se je doslej posluževala domača industrija primerne reklame! Moral se je seveda prireditelj lipski veliki sejm, da je širše občinstvo sploh zaznalo za obstoj najrazličnejših domačih industrij. Brez vsega dvoma je pa ravno ta sejmski uspeh velik in važen.

Kakor se tedaj sejmom ne more odrekati zelo ugodnega in blagotvornega vpliva na gospodarstvo, tako moramo po drugi strani pojasniti in osvetliti tudi vsa slaba strani, ki vsled brezmišelnega prirejanja povsem zasebnih zgolj spekulativnih sejmov le škodujejo ugledu nepremišljenih prirediteljev.

Po svetovni vojni so se določile nove državne meje in nove države skušajo sedaj svojo gospodarsko osamosvojitve udeležiti na najrazličnejše načine. Tako so se vse novorojene države poprijele sejmske in razstavne misli. Če so jim usojeni uspehi ali ne, to vprašanje čaka še na svoj odgovor; kajti dandanašnji gospodarski položaj še prav lahko prepereči vsak uspeh. En cilj pa se je doseglo: namreč natančno informacijo in orijentacijo o produktivji in oddaji v novonastalih in zaokroženih ozemljih. In ta cilj, ta uspeh ima svoj biativen pomen pred vsemi kupčijskimi ozirom in naklepi.

Nihče se ne sme čuditi, da se med mnogoternimi novjšimi sejmskimi prireditvami, ki jih je večinoma ustvarila zasebna inicijativa, najde tudi dosti — ljulke. Poleg povsem primitivnih pojavov, ki prav natančno spominjajo na pravo pravcato sejmsko kramarijo, pa se prirejuje tu in tam tudi z velikim trudom večje sejmske naprave, katerim pa se vendar od vsega početka lahko odreče in zanika vsak pomen in uspeh. To so večinoma od dotične države naravnost ali na druge načine podpirane in podprte prireditve, s čimur se skuša trgovska središča in večja tržišča umetno ustvariti ali vzdržati (na primer Trst itd.).

Lahko tedaj z ozirom na gorente navedbe uvidimo, da si tuja industrija, ki mora za obisk in udeležbo na inozemskih sejmih žrtvovati velikanske stroške, najprvo prav temeljito premisli, katerega sejma se naj udeleži. Nemška industrija si je v ta namen ustvarila takozvani »razstavni in sejmski urad«, ki poroča o nemških in inozemskih sejmih ter priporoča ali pa svari pred udeležbo. Tu se opaža prav velika opreznost glede inozemskih prireditev. In če vpoštevamo ogromno število naznanjenih razstav in sejmov (glej seznam na koncu te razprave) to omenjeno opreznost tudi kaj lahko in povsem razumemo.

Vsem onim prireditvam, ki se resno trudijo in skušajo uveljaviti kakor splošni vzorčni in trgovski sejm in ki glede predpogojev v določitvi kraja itd. niso v zadregi, postane jako težaven njih namen obraniti si — po preteku sedanjega za razvoj ugodne dobe — tudi v normalnih časih taisto važnost in svoj sedanjí pomen. Edino le prav spretna organizacija in pritegnitev razstavilcev, ki imajo trajan interes na sejmskih udeležbah, naj ustvarijo za-

* Glej štev. 159 z dne 16. julija t. l.

nesljiv temelj ter odpravijo značaj služajnega konjunkturnega gospodarstva. Kdor pozna ostro kritiko inozemstva glede inozemskih sejmov, mora svariiti zlasti pred smešnim in smešnim dilettantizmom, ki ne škoduje le sejmski prireditvi sami, marveč kot slab zastopnik dežele ali države kviri tudi trgovski splošni ugled.

Saj pa je tudi naravnost na robe na črt, da se hoče s pomočjo sejmskih prireditev eno ali drugo mesto ali deželo na vsak način gospodarsko dvigniti če pa priredba sama po sebi ne spada v okvir splošne gospodarske situacije. Dobra volja rodi v takih slučajih kaj rada slabe uspehe. Saj moramo tu še enkrat pokazati na — Trst.

IV.

Kako pa se razvijejo sejm v Jugoslaviji? Ali so zmogni trajnega obstanka? V sedanjih časih, ki so pa stajali načela in trditve najskusejših gospodarskih veleumov na očito laž, se sploh ne sme in tudi ne more proročati, pač pa se lahko le ugotavlja!

Akvizicija in reklama živahnost naše industrije in veletrgovine je minimalna (če jo je sploh kaj! Op. ur.). Res se pri nas reklama na vse tiste rafinirane načine, kakršnih se dandanes poslužuje industrijsko inozemstvo, sploh ne da delati. Vendar pa bi mogla na svoj način imeti svoje uspehe. In prav to občutno vrzel odpravljajo sejm v obilni meri. Na ta način so sejm — kakor pač lahko poudarimo — vobče tudi že dosegli svoj namen v polni in vsaki meri.

Naši sejmski uspehi so nam prinesli brezdvomno zadovoljenje. Ne nudijo pa vkljub temu zadostnega jamstva, da se naši sejm tudi res razvijejo in vzdrže v stalne prireditve in institucije. In ravno ta cilj nam je želeti in dojeti! Ne samo tuzemstvo, ravno in v prvi vrsti inozemstvo se mora privaditi obiskovanju naših sejmov. In prepričati se mora, da se pri tem udeležuje dobro in temeljito zasnovanih, solidnih prireditev in da jim avtoriteta sejmskega vodstva privabi in pripelje tisoče in tisoče kupecv iz vsesojnega našega kraljevstva.

Da se to potrebno prirejanje v inozemstvu ukorenini, poteče pač še precej časa in le intenzivna, sistematična propaganda v inozemstvu je utegna in more pospešiti.

Naše domače občinstvo pa naj na razstavah in sejmi ne išče samo zabave, pišče, godbe in drugega takega veselja. Pač pa naj gospodarsko misli in premišlja in naj skuša visoki pomen razstavnih prireditev tudi pravilno umevati. Naj po svojih mošeh podjetnim našim možem, ki v ta namen žrtvujejo toliko truda in dela, pomaga kjer in kolikor le more in naj napram inozemstvu ne izigrava naših prireditev ene z drugo. Inozemstvo ima namreč dobre in bistre oči v takih pogledih in si hitro ustvari natančno sodbo o nas in naših prireditvah na podlagi lastnih opazb in lastnih izkušenj.

Pregled razstav in sejmov:

V Nemčiji: Lipsko: 2 splošna vele-sejma, 5 posebnih sejmov, Frankfurt ob M.: 2 splošna vele-sejma.

Vratislava: 2 splošna vele-sejma, 1 veliki poseben sejm. Kraljevi gradec (v Prusiji): 2 splošna sejma, takolom-novana »vzhodna sejma«, 1 poseben sejm.

Nadalje čez 50 velikih razstav, specialnih razstav in malih sejmov. Prvi so posebno priporočljivi.

Monakovo: obrtna razstava. Magdeburg: »Miamac« razstava za preseljevanje, socialno skrbstvo in delo.

Draždane: letni pregled nemškega dela (1922 keramika, 1923 tekstilna industrija, 1924 les.)

Anglija: London: 1 splošni privatni sejm, 13 specialnih sejmov, nadalje 9 specialnih sejmov in razstav v Manchesteru, Birminghamu, Cardiffu, Glasgou, Dublinu. Se se pripravila velevažna razstava »British Empire Exhibition«, ki otvori in priredi 1. 1923 v mesecih april — oktober.

To velikansko podjetje pokaže vse pomožne vire angleškega imperija z vsemi njegovimi kolonijami. Razstava surovin ima razodeti naravno angleško bogastvo, razvite rudarske stroke, gozdarstva, poljedelstva, ribarstva itd. Splošnemu sejm se priklapi razstava za socialno ekbr. Sploh bo ta največja razstava mogoče Anglija.

Francija: Pariz: 1 naroden sejm, 3 razstave.

Lyón: 2 mednarodna sejma, 5 razstav.

Bordeaux: 1 vzorčni sejm. Italija: Milan: 1 sejm.

Katanija: 1 sejm. Neapol: 1 vzorčni sejm. Trst: 1 sejm.

Razstave in specialni sejm v Turinu, Florenci in Padovi.

Švica: Basel: švicarski nacionalni sejm, 6 razstav in specialnih sejmov.

Čehoslovaška: Praga: 2 mednarodna sejma, 1 razstava.

Požun: 1 orientalski sejm. Liberec: 1 mednarodni sejm. Brno: 1 razstava.

Nemška Avstrija: Dunaj: 1 sejm, 1 razstava. Gradec: 1 sejm, 1 razstava. Iz ostalih evropski držav priredi Belgija: 4 sejma in razstave.

Danska: 3 sejme in razstave.
Finska: 1 razstava.
Letlanska: 1 razstava v Rigi.
Litavska: 1 razstava v Kovnu.
Luksemburška: 1 vzorčni sejm.
Nizozemska: 5 sejmov in razstav.
Norveška: 2 sejma in razstavi.
Romunska: 1 sejm.
Švedska: 4 sejme in razstave.
Španska: 2 sejma.
Madžarska: 2 sejma in razstavi.
Izvenevropske države:
Amerika: sejm v New Yorku, Rio de Janeiro, San Jose, Quito.
Azija: sejm v Sanghaj, Tokio, Kioto, Bandoeng.

Nekaj podatkov o delavskem uprašnju.

Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani nas je zaprosila za podatke nastopnih vrstic.

Z ozirom na interelacije radi delavskega vprašanja v parlamentu in v časopisih lansirane vesti in z ozirom na pogajanja, ki se započnejo dne 24. t. m. pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani si usojimo javnosti podatke v blagohotno uprašnje nekaj podatkov o delavskem vprašanju.

Glasom odloka ministerialne komisije z dne 19. januarja leta 1921. je bila družba na vladni pritisk primorana prilagoditi se takozvanemu velenjskemu sistemu, ki obstoja in tem, da so fiksne doklade tako visoke, da delavstvo sploh nikakega interesa nima več na delu. Za efektivno delo se je izplačevalo komaj 35 do 40 odstotkov, dočim je bilo 60 odstotkov fiksnih dokladov za delavce in njihove rodbinske člane. Ni tedaj čuda, da se je proti temu plačilnemu sistemu pojavil odpor ravno s strani delavstva samega, osebno s strani delavcev-samcev, ki so bili glede dohodkov zapostavljeni za svojimi tovariši z mnogobrojnimi rodbinskimi člani. Družba je, kakor smo že zgoraj omenili, zgolj na vladni pritisk prevzela ta plačilni sistem in je bila vedno na stališču, da se v prvi vrsti normirajo plače za efektivno delo.

Naj nam bo dovoljeno, pojasniti to svoje stališče z nekoliko podatki. Vsak oženjen rudniški delavec ima na delavnik (sihto) K 27 draginskih dokladov za se, za ženo pa K 15 in za vsakega otroka do 16. leta K 13 na sihto. Izven tega se jim izplačuje četrtletno nabavni prispevek, in sicer za delavca K 500, za ženo K 200 in za otroka po K 150. Če ima n. pr. delavec ženo in šest otrok, tedaj dobi, čim pride na sihto, na fiksnih dokladah za sebe in za svojo rodbino skupno K 141.32 izven svojega zaslužka. Posledica tega plačilnega sistema je seveda, da delavec nima in tudi ne more imeti posebne izpodbude za delo, z drugimi besedami, da mu je marljivost večmanj postranska stvar.

Le-ta sistem je gotovo krivičen. Ker samski delavec ne dobi nobenih rodbinskih dokladov, čeprav opravlja isto delo, kot rodbinski oče.

Z ozirom na sedanje draginske razmere pristane družba na to, da se ne odpravi vse te draginske doklade popolnoma, niti kakor pa se družba ne more strinjati s tem, da bi se doklade povišale, in to kar za celih 100 odstotkov, kakor to danes zahteva delavstvo. Povišanje rodbinskih dokladov ni v interesu narodnega gospodarstva, kaj še v interesu produkcije same in niti v interesu konzumentov. To je delavstvo povodno zadnjih pogajanj meseca januarja t. l. samo uvidelo, ko je zahtevalo, odnosno pristalo na povišanje zgolj med in akordnih plač, dočim je povišanje draginskih dokladov spoznamo izostalo.

Povprečni zaslužek našega delavstva na osebnih delavnik na glavnem našem rudniku v Trbovljah naj se razvidi iz nastopne tabele:

Kopači . . .	95-62	46-25	10-	151-51
Učenci . . .	85-59	46-25	10-	141-84
Tesarji in zidarji	77-07	46-25	10-	133-32
Strojevodje				
in kurjači . .	59-18	46-25	10-	115-43
Vozači	52-34	46-25	10-	108-59
Delavke				
in mladoletni	41-84	46-25	10-	98-09
Kovači	64-40	46-25	10-	120-65
Različni delavci	58-65	46-25	10-	114-90
Povprečno				
vsi delavci . .	63-79	46-25	10-	120-04

Vračunski tedaj vse doklade, pride na delavce za delo na sihto na K 120 in vrhu tega ima še prosto stanovanje, razsvetlavo in kurjavo.

Danes zahteva naše delavstvo 100odstotni povisek ne samo med, marveč tudi vseh dokladov.

Ako bi zahteval delavstva ugodili v polnem obsegu, potem bi se 10tiskni vagon premoga moral podražiti kar za celih 3600 kron (!) in posledice tega podražanja bi bilo seveda podražanje vseh tovarniških izdelkov, itd., povišanje tarifov etc. etc.

Iz predložitelj pojasnil naj javnost blagovoli razsoditi sama, je-li so delavske zahteve v tej višini upravičene ali ne.

—g Zliti trg ima še nadalje krepko tendenco. Cene: korusa K 1230, oves 1220, pšenica 1555, pšenična (0) moka 2200 kron.

—g Svinjski sejm v Mariboru dne 21. julija: Spinalo se je 133 komadov. Cene: 5 do 6 tednov stari 350 do 650 K, 7 do 9 tednov stari 800 do 1100 K, 3 do 6 mesecev stari 1500 do 1500 K, 4 do 6 mesecev stari 1800 do 2000 K, 1 leto stari 3000 do 3500 kron; kilogram žive teže po 60 do 66 kron, kilogram zaklane po 74 do 76 kron, kose komad po 600 do 700 kron.

—g V Volvodini je žetev že pričela in obeta postati dvakrat obilnejša nego pre-

teklo leto. Pričakuje se letos 10 meterskih stotov na kat jutro.

— Semo se je plačevalo v Zagrebu ta teden za meterski stot K 600 do 800, detelja 800 do 850, padla pa je slama na 300 do 400 kron.

—g Trg z vinom. V preteklem tednu v cenah ni bilo bistvenih sprememb. Tudi sicer ni poročati o važnejših tržnih dogodkih.

—g Povišanje ašia pri uvozu carini. Trgovska in obrtniška zbornica opozarja vse interese, da je po brzoprijavni naredbi finančnega ministra C. br. 45.730 z dne 10. julija t. l. počenši od 15. julija povišan ažio na uvozno carino na 600 odstotkov, to je, da je 100 zlatih dinarjev enako 700 dinarjev v novčanih. Povišani ažio se pobira za vse blago, za katerega ni bilo do vključno 14. julija plačana uvozna carina. Za blago ki se carini po vrednosti, to povišanje ažia ne velja.

— Gospodarski krogi o posojilu in o gradnji železnice. Poroča se nam: »Zastopniki gospodarskih krogov iz vseh pokrajin naše kraljevine, zbrani na konferenci v Industrijski Komori v Beogradu dne 14. julija t. l., so sklenili, da sporazumno z resolucijo plenarne seje beogradske Trgovske Komore in konference zastopnikov industrijev na Bledu prosijo pristojne oblasti, da se pri sprejemu inozemskega posojila 100 milijonov dolarjev ne sklepa o trasi prog, ki naj se gradijo s tem posojilom, temveč da predloži vlada poseben zakon o gradnji železniških prog v vsej kraljevini, in sicer po zaslišanju zastopnikov gospodarskih korporacij in inženjerskih organizacij vse države. Z ozirom na neugodno stanje našega prometa so zastopniki gospodarskih krogov uverjeni, da nam je gori omenjeno posojilo nujno potrebno, ker je njegov največji del namenjen za potravljanje dosedanjih in graditev novih prog. Od tega posojila pa bomo imeli pravo korist samo tedaj, ako se da prvenstvo onim program, ki najbolj odgovarja splošnim državnim potrebam, a to se more presoditi samo na temelju izdelanega programa, ki bo uvaževal i komunikacijske zveze i gospodarske potrebe vse države. Deputacija privrednikov, ki so jo predstavili predsednik Industrijske Komore g. Bailoni in član beogradske Trgovske Komore g. Dinčić, je bila sprejeta pri ministrskem predsedniku, predsedniku narodne skupščine, pri prometnem, finančnem in trgovskem ministru, kakor tudi pri predsednikih posameznih parlamentarnih klubov. Ta skupni korak gospodarskih krogov je izrazil njihovo zanimanje ter pri mnogih našel popolno razumevanje.«

—g Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. septembra.) Dovož razstavnih predmetov. V svrhu pravočasne opreme razstavnih prostorov je nujno potrebno, da se dostavijo razstavnim predmeti (izvzemši vrtnarstvo) najkasneje do 3. septembra na razstaven prostor. Posebej pa se opozarja vse razstavilce, da pozneje došli predmeti ne pridejo več v poštev za ocenitev nagrad in diplom. Vato prosimo vse obrtnike v tem pogledu posebne pozornosti. — Za prenočevanje tujcev bo skrbel stanovniški odsek razstavnega odbora, ki je te dni začel posloovati. V vseh stanovniških zadevah se je obračati izključno na ta odsek, da se na ta način prepreči odiranje tujcev in ohrani mesto na dobrem glasu. Pri naročilih je natanko navesti dobo, za katero se želi stanovanje ter število sob, oziroma postelj. Za časa razstave bo vršil stanovniški odsek permanentno službo na kolodvoru in v svoli pisarni na Aleksandrovi cesti 22.

— Delo na razstavnem prostoru se je te dni pričelo in lepo napreduje. Pričela se je zgradba paviljonov za vrtnarski oddelek in za vinsko razstavo. Ograja v Prešernovi in Razlagovi ulici z velikimi reklamnimi ploščami bo te dni izgotovljena. — Vsa poljska glade razstave dale pisarna razstavnega odbora na Aleksandrovi cesti št. 22, kamor se je obračati bodisi pisмено ali ustmeno.

—g Izvoz živine v Trbiž. Italijanska vlada je dovolila uvoz žive živine, ki je bil do sedaj omejen le na notranja italijanska mesta, ki imajo klavnično, počenši od 26. junija tudi za območno mesto Trbiž.

—g Valutno vprašanje v Jugoslaviji je naslov brošure, ki jo je spisal Josip Lenarčič in ki je te dni izšla. To strokovno in globoko zamišljeno delo naj bi natanko predstavlja tudi širši krogi in pa vsi tisti, ki imajo svoje znanje, ne pa priznane zasluge na doseganju urejevanju naše valute ali kakor bi lahko pripomnili naše najhujše — boli!

—g Težaven položaj česke tekstilne industrije. Vseled zopetnega nenadnega dviga česke krone v Curihu je nastala v česki tekstilni industriji občutna kriza, ki narašča od dne do dne. Tvornice se zapirajo in okoli 30.000 delavcev že je brez posla. Edini izhod iz te krize je po splošnem mnenju stabilizacija česke krone. Sicer bi tvorničarji morali delavstvu plače znižati. Posledica tega udarca pa bi bila splošna stavka delavstva, ki bi imela za česko tekstilno industrijo najhujšojše posledice. Bog ve, če ta dvig česke krone ni jako premetena prijateljska poteza, menda Anglije, ki se hoče s tem izbežiti svoje kolikor toliko nevarne konkurenčne, mlade in neumorne českoslovaške države in industrije.

—g Inozemske pošiljke knjig in časopisov. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse zainteresirane kroge, da je generalni inspektorat ministrstva financ z odlokom z dne 24. junija J. br. 9605 odločil, da smejo carinarne carinisti brez dovoljenja odbora pri Narodni banki vse drobne poštnje pošiljke, ki vsebujejo knjige, note, modne časopise in druga priporočila, ki prihajajo v težji do pol kilograma iz inozemstva in ki niso namenjene trgovini, ako prihajajo na naslov zasebnih oseb in obrtnikov.

Prvi dnevi jugoslovenske olimpijade. Pozdrav sokolski mladini.

Danes pozdravljamo med nami cvet sokolske domovine, mlade zastopnike in zastopnice bratskega českega naraščaja, ki so prihili v Ljubljano, da otvorijo našo prvo sokolsko olimpijado.

Niso se ustrašili dolgega pota, ampak so pohiteli kot pravi sokolčki v našo domovino, da nas vzradostijo s svojim nastopom, kajti v njihovih žilah se pretaka kri svobode in napredka in njihova srca so polna zmagovalne bodočnosti.

Sila življenja je v njih, ker so sinovi in hčere čistih višav, sjer sije večno solnce življenja in kjer sije otroci so velike sokolske družine, posvečene najvišjim idealom Slovanstva.

Pozdravljamo jih v bratskem objemu kot potomce očetov, ki so se borili z našimi dedji za skupno svobodo. Ljubezen do svobode in čisti

Velikanska manifestacija českega in jugoslovenskega naraščaja sokolski ideji.

BRATSKI IN ISKRENI SPREJEM ČESKEGA NARAŠČAJA PO VSEI GORENJSKI IN V LJUBLJANI.

Z današnjim dnem stopa jugoslovensko sokolstvo prvičkrat po osvojenju v kompaktnih masah v slavnostne dneve vsesokolskega zleta. Nastop jugoslovenskega in českega naraščaja znači prvi začetek velikih slavnosti in velikih tekem na polju sokolske telovadbe. Ljubljana se je že tekom današnjega dneva mesto ma odela v svečano krilo. Po glavni ulici vzhajajo državne in slovenske zastave. Nekatere napredne hiše so okrasile okna z zelenjem in cvetjem. Nestrpno je vse pričakovalo prihoda bratov Čehov.

Prihod českega naraščaja v Slovenijo pa je bil pravi triumf bratstva, triumf ideje, ki nas trdno in krepko združuje v močno falango. Že na Jesenicah, kamor je vlak danes jutraj došel, je bil sprejem bratov Čehov najiskrenejši in najstojnejši. Sokoli z Blede, Bohinja, Jesenice so polnoštevilno prihili na kolodvor. Z velikim iskrenim navdušenjem so začeli vzklikati bratom Čehom, mladim Sokolom in Sokolicam, vozničim se v posebni železniški garnituri, ki jim jo je dala na razpolago vlada Českoslovaške republike. Zdravi, žilavi, stasoviti moški česki naraščaj, ki šteje 311 Sokolčev, in lične mlade Sokolice, broječe 141 deklet, spremljalo na poti podstarosta Českoslovaške Sokolske Obci Stjepanek, načelnica Čsl. Sokolske Obci s. Milada Mala, dalje Slovincem dobro poznani Sokol br. Očenášek, en zdravnik in ena zdravnica.

Česki naraščaj je iz Prage odpoval včeraj, v petek, ob šestih jutraj. Pot je bila udobna. Na meji českoslovaške republike na prvi avstrijski postaji je brat podstarosta Stjepanek plačal avstrijski železniški upravi za železniško vožnjo do Podroščice podruški milijon avstrijskih kron. Vožnja skozi Avstrijo je bila mirna, brez vsakega incidenta. Avstrijsko prebivalstvo se je na postajah, skozi katere je vozil českoslovaški vlak, obnašalo popolnoma dostojno. Nikjer ni prišlo do nobenega incidenta.

SPREJEM ČEHOV V SLOVENIJO

Kakor smo že omenili, je bil prihod Čehov na slovenska tla pravi triumf. Na Jesenicah je česke Sokole pozdravil podstarosta Jug. Sokol. Saveza brat E. Gangl, ki se je bil jutraj pripeljal skupno z načelnikom železniškega ods. br. Švajgerjem Čehom do Jesenic nasproti. Jeseniški sokolski naraščaj je prav iz srca nazdravil československi bratstvu naraščaju. Na kolodvoru je vladalo veliko in iskreno veselje nad trenotkom, ko morejo naši bratje Čehi zopet enkrat po tolikih letih, po tolikih borbah in ovirah stopiti v strnjene vrste na naša sedaj svobodna domača tla.

V KRANJU

Silajen pa je bil sprejem v Kranju. Gorenjska župa se je korporativno udeležila sprejema. Bila je lepa in veličastna slika na kolodvoru, ko je českoslovaški vlak ustavil. Vzklili »Zdravo, Nazdar!« so odmevali. Sprejem je bil naravnost veličasten in Čehi so se odkrito izražali, da niso pričakovali take manifestacije. Videli so, kako globoko jugoslovenski Sokol poštuje pobratimstvo med Čehi in Jugoslovani.

Pa tudi med potjo ob progi povsod, koder je vlak vozil do Ljubljane, je narod iskreno pozdravljaj česki sokolski naraščaj.

V ŠKOFJI LOKI

Se v pozdrav prihoda českih Sokolčev zagrmeli topi. Na kolodvoru je bil sprejem ravno tako silajen, kakor drugod.

VELIČASTEN SPREJEM V LJUBLJANI

Danes ob devetih dopoldne so dolge vrste sokolskega naraščaja s starejšinstvom Saveza, tehničnim odborom in ostalimi funk-

stost srca, to je njih dedščina. Čili in zdravi so prišli, da darujejo skupno z našim naraščajem čili svojega življenja slovanski svobodi in slovanskemu napredku.

Naša mladina je na pohodu. Mladina od vzniožja Triglava do brega Vardarja v skupnem nastopu z mladino iz zlate Prage in iz vse zemlje češke. Prišel je dan mladih sokolskih src, ki ne poznajo malodušnosti in hinavščine. Iz njihovih src žviga plamen svobode in življenja.

Dvignite peruti ponosno in samozvestno ter poletite pod sonce, da pade senca vaših sokolskih kril na vse krive preroke, ki se boje svetlobe in resnice!

Naj vas spremlja blagoslov domovine, ki vidi v vašem poletu klic velike slovanske bodočnosti!

Zdravo, mladi bratje in sestre!

Ljubljana, 22. julija.

clonarji zletne pisarne odkorakale med sviranjem godbe Dravske divizije pod vodstvom kapelnika dr. Cerina in ob zvokih fanfar naraščaja Sokolov II. ter z dvema praporoma na glavni kolodvor k sprejemu českega sokolskega naraščaja. Na glavnem tiru so se našli Sokolčki in Sokolice postavile v vzorno vrsto. Ob 10.35 dopoldne je privzila velika lokomotiva od šišenskega državnega kolodvora sem proti postaji. Občinstvo je takoj začelo prirejati bratom Čehom iskrene in viharne ovacije. Množica je s toplim navdušenjem nazdravljala došlim bratom Sokolom. Česki naraščaj prihaja v Ljubljano iz vseh kraljev svobodne českoslovaške republike. Predstavlja nam pravo, zdravo in žilavo mladino! To so resne postavbe a obenem strogo disciplinirane! Vsa mora občudovati njih mironost, njih odločne poglede. Vse te vrste nam predstavljajo močno falango proti vsem viharjem in nevihtam. Česki Sokolčki in Sokolice pa so tudi svojim jugoslovenskim bratom navdušeno in iskreno odzdravljali, ko je vlak privzvil na glavni kolodvor. Bil je res lep in imponizant moment sprejema! Godba dravske divizije je zasvirala česko narodno himno: »Kde domov mui!«

Taki, ko je vlak ustavil, so se bratsko pozdravili staroste obeh sokolskih organizacij.

POZDRAVNI GOVORI.

Starosta JSS. br. dr. Vladimir Ravnihar je na to v kratkem, iskrenem in iz srca prikrinevaločem govoru pozdravil česki sokolski naraščaj. Njegov govor pa so Čehi živahno aklamirali, posebno stavek, ko je br. dr. Ravnihar omenjal, da tvori Sokolstvo trden temelj za izgraditev koridorja med Jugoslovani in Čehi. Brat dr. Ravnihar je pozdravil Čeha s sledečim govorom:

Bratje in sestre!

V imenu starejšinstva JSS., v imenu vsega jugosl. Sokolstva, da, v imenu vsega naroda jugoslovenskega Vas, ki prihajate iz severnega dela naše velike sokolske domovine, najiskreneje pozdravljam. Ne smatrate se za tuje, ne smatrate se samo kot mile goste, smatrate, da ste prišli bratje in sestre med brate in sestre. Bodite prepričani, da Vas tu pričakujejo vrela srca, da Vam izkažejo svojo veliko ljubav.

Pomemben dan je danes. Prvikrat je v zgodovini sokolski, da prihaja česka sokolska mladina oficijelno in v večjem številu med nas, a to ne samo z namenom, da se razgleda po južnem delu naše sokolske domovine, da pobliže spoznava narod, ki prebiva tod; marveč da zajedno in vzajemno z mladino jugoslov. naroda vrši sokolsko delo in da tem načinom tudi ona pred vsem svetom posvedoči, da družijo oba naša naroda ena velika in lepa misel: **Ideja sokolska.**

S tem, da ste se odzvali našemu povabilu, ste pokazali, da politično prijateljstvo, ki sta ie bila sklenila naša naroda, ni in ne ostane prazna fraza, marveč hočete in hočemo tudi mi to prijateljstvo poglobiti, je vkoreniniti prav v dušo obeh narodov, tako da je ni sile, ki bi je mogla kdaj izriniti.

Naš naraščajski dan bodi dan velike pobratimlje mladine obeh narodov. To pobratimstvo bo najrajše alnejša vez med obema narodoma. Ljubezen, vsajena v mlada srca, živi preko moške dobe in preko dobe zrele žene tja do najskrajnejših meja človeškega življenja. Ona nam pomaga graditi oni koridor, ki ga nam visoka politika v naravi ni hotela nakloniti, koridor od naroda do naroda.

da, ki nai se po nlem pretaka vzajemno življenje obeh bratskih narodov. Iz tega spoznanja Vam kličem svojo dobrodoščilo. Vam tem srčneje še prožim svoj jugoslovenski sokolski pozdrav: Zdravo!

ZVESTOBA ZA ZVESTOBA.

Podstarosta ČSO. br. Stjepanek je kratko odzdravil, zahvaljujoč se iskrenemu sprejemu, naglašajoč, da je dan sokolskega naraščaja praznik sokolske ideje in da ni bilo lepšega, kakor da so doleteli dan naraščaja kot uvod za velike vsesokolske slavnosti v Ljubljani. Čehi so izrazili željo, da naj bi sokolska mladina na prva pričela z vsesokolskimi slavnostmi, da bi Čehi pokazali najprej svoji sokolski mladini vse lepote jugoslovenske zemlje, da bi mladino českoslovaškega Sokola nabrale združili v pobratimstvu s mladino jugoslovenskega Sokolstva. Temu pobratimstvu so posvečeni sedaj dnevi sokolskega naraščaja v Ljubljani. Naši mladini moramo vcepiti veliko idejo, katero so ustvarili naši političarji. Mladino moramo vzgojiti v »zvestobi za zvestobo«.

Končaj je svoj pozdravni govor: »Zdravo Sokoli! Zdravo Sokolice!« (V sokolskih vrstah navdušeno pozdravljajo: Zdravo! Zdravo!)

Generalni konzul Českoslovaške republike dr. Otokar Beneš je pozdravil dole česke Sokole v imenu konzulata, želeč jim, da bi česki naraščajniki spoznali brate Jugoslovane in da bi se sli po poglabila sokolska ideja, da bi se sli poštočilo sokolsko čustvovanje med obojma narodoma. Svojim rojakom, mladim českim Sokolom, kliče jugoslovensko dobrodoščilo in obenem vzklika s českim pozdravom: »Na zdar!«

Višji inšpektor g. Ružička je pozdravil česki naraščaj v imenu ljubljanske Česke Obci. Daleč so Čehi od domovine, a počutijo se v jugoslovenski zemlji kot bratje in tako tudi želi, da bi se mladi Sokoli in Sokolice domače in bratsko počutili v tej domovini. Vzklika jim Na zdar!

Gospa Pečankova je v imenu ljubljanskih českoslovaških žena pozdravila česki naraščaj, ravnotako želeč, da bi odnesli nazaj v domovino najlepše spomine, posebno pa spomine na belo Ljubljano. Na zdar!

VELIČASTEN SPREJEM PO MESTU.

Po končanih pozdravnih govorih je stanovniški odsek zletne pisarne Prvega jugoslovenskega sokolskega zleta pod načelnstvom br. Šibenika odredil dispozicije za nastanitev českega naraščaja. Prehranjevalni odsek pa je takoj začel skrbeti, da so bili naši bratje udobno pogosteni. Stanovanjski odsek je hitro in promptno poskrbel, da je bila priljaga bratov Čehov takoj z avtomobilom odpeljana na učiteljske.

Med tem časom pa se je česki naraščaj postavil v vzorne vrste. Vladal je med njimi naravnost najzornejši red. Videti je, da so ti krepki in simpatični mladeniči, da so te živahne in odločne mladenke vzgojene v pravem redu in v idealni disciplini. Nikjer ni bilo nikakega premetavanja, nikjer ves čas nikakega nepotrebnega govorenja. In to je imponiralo nam Jugoslovenom! Sokolski naraščajniki so izvršili vse, le na povelje svojih voditeljev in načelnikov.

Z eksaktno nagliso se je po končani odpravi prtljage formalno sprejelo. Na čelo so stopili vsi praporji naraščaja, bilo je devetnajst krasnih, umetniško izdelanih praporjev českega moškega in ženskega naraščaja. Zastavo ženskega naraščaja je nosila vitka zastavonošinja. Tem praporjem sta se pridružila kot pobratima dva jugoslovenska praporja. Ob 10.10 se je začela med sviranjem godbe Dravske divizije in ob zvokih fanfar pomikati povorka proti učiteljski na glavnih ulicah, t. j. po Dunajski cesti, Sodni ulici in Komenskega ulici do učiteljske, kjer so bratje Čehi po večini nastanjeni. Sprejema se je udeležilo starejšinstvo JSS. br. Stjepanek z zastopniki ČSO, načelnica ČSO s. Milada Mala in funkcionarji zletne pisarne. Za njimi so stopali:

moški naraščaj českoslovaškega Sokola 311, Sokolčev, ženski naraščaj českoslovaškega Sokola 141 Sokolice, 23 članov, 10 članic in 10 zastopnikov ČSO.

Vso pot je stopal česki Sokol v strujenih vrstah in strujnih korakih. Velikanski špalir občinstva, ki je bil zbran na kolodvoru in po Dunajski cesti, je viharno pozdravljaj brate Sokole. Ponekod je prebivalstvo v resnici Čehom priredilo lepe ovacije in manifestacije. Z oken nekaterih hiš so prileteli Sokolstva in njih rodbine metali na Čeha cvetje. Čehi so povsod naprščneje odzdravljali. Po ulicah so imponizantno odmevali njih soglasni krepki odzdravi, trikratni: »Zdrav!... Zdrav!... Zdrav!... Zdravo!...«

Čehom so sledili domači Sokoli z naraščajem in obema naraščajema. V kroju se je udeležilo domačega Sokolstva 140 vrst v četveroredih. Pri učiteljsku se je povorka razšla.

Reči moramo ob zaključku: Sprejem je bil imponizant, dostojen in sokolski vzgoji naravnost najprimernejši. Ni bilo nikakega bleščečega in hreščedečega pompa. Manifestacija je pri sprejemu bila bratska in pobratimska. Zdravo!

S češkim sokolskim naraščajem je prisel v Ljubljano tudi urednik brat Novák.

ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Dne 22. julija:

Od 7. do 8. ure pregled stanovanj: dr. Rus: šole pri Sv. Jakobu, na Grabnu, Vrtača, obrtna šola in realna. Od 8. do 9. ure pregled stanovanj: dr. Jamar: učiteljske, Ledine. Od 12. uri pregled skupne hrane: dr. Rus: Narodni dom, Dunajska cesta. Od 10. do 20. ure služba na kolodvoru (peron): dr. Zalete, dr. Komotar, med. Vakseli, Strnad, Preman, Klepec. Od 17. do 18. ure pregled skupne hrane: dr. Rus. Od 18. uri akademija v Tivoli: dr. Rus, dr. Jamar in dva medicinar, zvečer pri koncertu v filharmoniji: dr. Mrgole, v dramskem gledališču: dr. Otmar Kralj. Nočno službo vrše: dr. Avramovič, Francišanska ulica, dr. Blumauer v rešilni postaji; dr. Rus, Gosposvetska cesta; dr. Jamar, Prešernova ulica. Avto je pripravljen pri rešilni postaji.

Dne 23. julija:

Ob 6. uri jutrat: na telovadišču: dr. Demšar, dr. Defranceschi, dr. Dereani, dr. Goričar in medicinci: Trdina, Ciber, Porekar, Tiklič, Cop in Kristan. En rešilni voz. Ob 8. uri jutrat se zberelo na telovadišču vsi zdravniški in medicinski v svrhu orientacije. Ob 11. uri obhod: služba na kolodvoru: dr. Travner, dr. Zalete, dr. Mayer, med. Lufman. Služba v novi palači Kreditne banke: dr. Avramovič, med. Vrbnjak. Služba v Liceju: dr. Tičar, med. Grahov. Služba v šoli na Grabnu: dr. Gregor, med. Gregorič. Tu je postavljen tudi rešilni voz. Služba na magistratu: dr. Jamar, med. Pehani, Turk. Sanitetni voz je med obhodom na rešilni postaji, Mesni dom, tel. 209. Ob 12. uri pregled obeda: dr. Rus, Dunajska cesta poleg Kmetijske družbe, dr. Jamar, Narodni dom. Ob 15. uri služba na telovadišču: dr. Slajmer, dr. Rus, dr. Jamar, dr. Dereani, dr. Zupanc, dr. Gregor, dr. Kühr, dr. Defranceschi; vsi medicinci, vsi sanitetci in en rešilni voz. Na vseh postajah bo službovala tudi po ena sestra. Ob 19. uri večerja: služba: dr. Rus, dr. Jamar. Ob 19. uri v Tivoli en rešilni voz z zdravnikom. V gledališču: dr. Gregor. Nočno službo vrše: dr. Avramovič, Francišanska ulica; dr. Rus, Gosposvetska cesta; dr. Jamar, Prešernova ulica. Avto pripravljen pri rešilni postaji, Mesni dom, telefon 209.

— Reditelstvo. Odsek za spreved pozivlja vse svoje člane, da se snidejo radi naraščajškega spreveda v nedeljo, dne 23. t. m. točno ob pol 10. uri dopoldne na Kongresnem trgu poleg vremenske hiše. Polnočestvilna udeležba dolžnost. — Načelstvo.

— Vrhniški Sokol priredi svojo letno društveno telovadbo in vrtno veselico v nedeljo 30. t. m. Voz poseben vlak.

Turistika in šport.

— »Ljubljanski športni klub« naznanja svojim članom, da se izredni občni zbor na daljavo v ponedeljek dne 24. t. m. ob pol devetih zvečer v »Narodni kavarni«.

Julijska krajina.

— Na Goriškem je sedaj mir. Ko je bilo »zadosteno« znanemu dogodku na Krnu. Naše slovensko ljudstvo na Kobarškem je pretrpelo zadnje tedne ogromno poniževanje, kakoršnega ni kmalu v naši slovenski zgodovini. Nadejamo se, da pomeni minula nedelja konec tega poniževanja s strani razbrzdanih fašistovskih band. Treba imeti še pred očmi dejstvo, da je naše ljudstvo na Kobarškem zelo samozavestno, pridno in mirno. Taki ljudje vse globje občutijo zaničevanje, ali na to pa se samozavest le še poveča in nikakor se ne izgubi nade v svojo bodočnost, kakor bi to radi dosegli drugorodni nasprotniki. V nedeljo so hoteli številni fašisti na Kobarško, kar jih ni prišlo že prejšnje dni. Bil je velik nalič, zato je prišlo na vrh le izredno malo ljudi in maša, ki jo je bral slovenski duhovnik v mlekarni na planini, je služila samo navzočim Slovincem. Spodaj v Kobaridu so morali štirje ognjegasci prineči veliko italijansko zastavo, katero je župan navezal, kaplan blagoslovil in podžupan dvignil. Vsi sto stali v pozoru. Šolske otroke so prignali v vetru in plohi po dve do tri ure daleč, da so peli vsi izmučeni »Fratelli d'Italia«. Fašisti so po nekem govoru v Kobaridu zarjuli na Slovence »bruti ščavci«. To si Slovenci dobro zapomnijo in delovali bodo v to svrhu, da ne bodo oni bruti ščavi, ampak da bodo grdi pred vsem svetom res le italijanski fašisti. Danes se gospodujejo v Italiji in jo upravljačajo. Upamo pa, da se vendar v Italijanskem narodu razvije zdrav odpor proti fašistovski razmisli divljanju, da se končno zlomijo, na kar nastopilo novi časi, ko bo državna oblast v deželi zopet kar veljala in bo mogoče ustvariti tla za ugoden razvoj vsemu prebivalstvu, torej tudi jugoslovenskemu.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. julija 1922.

— Kraljeva dvojica v Trzinu. Trzin je posetila kraljeva dvojica v četrtek popoldne. Bila sta dva avtomobila, v prvem kraljevska dvojica, v drugem spremstvo. Obiskala sta g. Borna. Prebivalstvo je kralja in kraljico povsodi prijazno pozdravljalo.

— Parastos za pok. Draškovičem. Iz Beograda javljajo: Včeraj ob 11. dopoldne je bil parastos za pok. ministrom n. r. Miloradom Draškovičem, ki je postal pred letom žrtve komunističnega atentata v Delnicah. Parastos je služil v saborni cerkvi metropolit Varnava ob prisotnosti 8 svečnikov. Parastosu so prisostvovali ministri Pribečević, dr. Marković, dr. Marinković in Rafajlovič, dalje predsedstvo narodne skupščine s predsednikom dr. Ribarjem, številni narodni poslanci, šef demokratske stranke Ljuba Davidovič. Parastosu pa je prisostvoval tudi beogradski diplomatski kor in oficirski kor z admiralom Prico na čelu. Po končanem obredu je imel metropolit Varnava kratek spominski govor, v katerem je očrtal delo pok. Milorada Draškoviča. Naglašal je posebno Draškovičevo domoljubje in njegovo požrtvovalnost za prosep domovine. Navzoči so koncem govora vzklkali: »Slava Miloradu Draškoviču!« Po končanem parastosu so položili lep venec na pokojnikov grob. Svečan parastos je bil tudi v Smederevu, kjer je pokojnik deloval kot sodnik.

— Prihod ministrskega predsednika Pašića v Slovenijo. Iz Beograda nam poročajo: Po sprejetju zakona o posloju in narodni skupščini namerala ministrski predsednik Nikola Pašić odpotovati na Bled, da poroča kralju o položaju in o posloju. Ministrski predsednik Pašić prispe, kakor je pričakovati, prihodnji tork v Ljubljano. K. Pašić se prvokrat pomudi v Ljubljani del časa.

— Mariborska Oblastna organizacija JDS. Zbor zaupnikov JDS za mariborsko oblast bo sklican na 13. avgusta v Celje. Sela načelstva pa se vrši na predvečer dne 12. avgusta v Celju. Istega dne se odpravi tudi obrtna razstava, za katero vlada že sedaj po vsem kraju veliko zanimanje.

— Zdravniki na sokolskem zletu. Danes in jutri stopijo zdravniki z idealno požrtvovalnostjo v sanitetno službo povodom slavnostnih dni sokolskega naraščaja. Pod vodstvom dr. Slajmerna je organizirana precizna in hitra zdravniška pomoč za slučaj kake neizgode, oziroma nesreče. V akcijo stopi 80 slovenskih zdravnikov. Zdravniki pa so tudi na sokolski razstavi na viš. tehniški šoli priredili poseben oddelek za higijeno in zdravstvo.

— Ogled velikega sokolskega telovadišča na ljubljanskem polju in ond postavljenih tribun in s strani ljubljanskega občinstva dan na dan obilnejši. Prostor je zastražen po vojaštvu in je tam vsako kolenje prepovedano.

— Na Sokolovo telovadišče poleg Laternanovega drevočrta so pričeli napeljavati vodovodne cevi.

— Pred glavnim kolodvorom so ravnokar postavili drogovce za razobešenje zastav povodom prihoda zunanjih Sokolov in gostov na vsesokolski zlet.

— Javna telefonska govorilnica se je otvorila 15. t. m. pri poštnem uradu v Poljanah.

— Protest katoliškega episkopata. Iz Beograda poročajo, da so vsi katoliški škofje izročili min. predsedniku in ministru za vere odločen protest proti razdelitvi katoliškega cerkvenega veleposestva.

— Osebnost. Sarajevski škofijski ordinarijat je prosil ministrstvo za vero, naj odobri imenovanje Slovenca K. Cankarja za kanonika vrhbosanskega kapitlja.

— Osebnost. Sodnik Anton Radel, pridružen okrajnemu sodišču v Celju, je postavljen kot drugi sodnik na Vrnsko.

— Promocije. Na češki univerzi v Pragi je promoviral doktorjem prava g. Fran Jarc iz Dobrodo, doktorjem filozofije pa g. Fran Mesesnel.

— Nov list. V Sarajevu je pričela izhajati trikrat na teden »Kritika« političnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega delovanja. Tiska se v cirilici in latinici.

— Svarilo pred navijanjem cen. Policijsko ravnanstvo opozarja prisodom vsokolskega zleta na določila glede navijanja cen in svari trgovce in obrtnike pred izrabljanjem položaja. Navijanje cen bi napravilo slab vtis zlasti na inozemce, ki bodo v velikem številu posetili ta zlet in ki bi tem slučajno dobili napačno mnenje o našem trgovskem in obrtniškem stanu. Ze njihova stanovska in ne samo državna zavest bi morala prepovedati trgovcem in obrtnikom, da ne izkoristijo vsokolskega zleta v svoje lastne sebične namene. Prestopki, katere bo dognala oblast, se bodo najstrožje zasledovali. — Policijski direktor: dr. Guštin.

— Stroški za vžiganje dijakov. Iz Nemčije prihajajo tožbe naših dijakov, da morajo plačati za vizum po 820 mark. Zakaj se naše vlada ne pobriže za to, da bi znižala dijakem, ki uživajo zelo ravne podpore, vsaj te stroške. Vsota 820 mark je za dijaka v Nemčiji še celo premoženje. Pred nedavnim časom je bila v Gradcu konferenca nasledstvenih držav, kjer se je obravnavalo to vprašanje. Celo revna Nemška Avstrija je za svoje dijake znižala te stroške. Dobro bi bilo, da bi se javnost za to zadevo malo več zanimala.

— Dva kašipota. Dne 5. avgusta t. l. izideta v knjigarni Kjeinmayr & Bamberg v Ljubljani dva kašipota: Vodil kroz jugoslovenske Alpe Slovenije in kašipot po triglavskem pogorju. Več v tozadevnih oglaših v našem listu.

— Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo je pred kratkim razposlalo na razne strani dobro utemeljeno prošnjo za pomoč društvu v raznovrstnih njegovih potrebah. Društvo dobiva, kakor žulemo, znatne darove in le želeli je, da nabere potrebne prispevke za gasilno dom in za gasilno orodje.

— Ob preselitvi zavoda za slepce iz Ljubljane v Kočevje se gojenci in gojenke tega zavoda najprisrečneje zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način tešili njih bedo in se pripravljali za nadaljnjo naklonjenost. Op. uredn. Naša uprava bo tudi v nadalje rada sprejemala in izkazovala darila za slepe v zavodu v Kočevju.

— Ata unal Fridt Paolaa. Tako se glasi brzolavka, ki jo je dobil iz Postolne neki uradnik v Mariboru. V Postolni je bila odana brzolavka pravilno slovensko sestavljena ali tule uradništvo na italijanskih postajah in brzolavnik postajal že poskribi, da se slovensko besedilo vselej pokvari. Dotični uradnik je vedel, za kaj gre, zato je spakedrunko iz Postolne vendarle razumel. Umrl mu je tamkal oče in Pavla mu brzolavi, da naj pride k pogrebu. S takim-le načelom si bo Italija le škodovala tudi v mednarodnem prometu.

— Smrtna kosa. Na Brodu pri Bohinjski Bistrici je umrla 80 let stara ga. Franciška Mencinger, rol. Rozman, mati uglednih ljubljanskih trgovcev. Blag ji spomin!

— V Ljubljani je umel skladiščar tuž. železnice v p. g. Ivan Doberlet P. v. m.!

— Mariborski občini dovoljena posojila. Včerajšnji »Uradni list« priobčuje naredbo pokrajinskega namestnika za Slovenijo, s katero se dovoljuje mestni občini mariborski naletiti posojilo 6.600.000 K za razširitev elektrovojnega omrežja in drugo navedbo za najetje posojila 1.656.000 K za naravno cest, kanalov in za popravilo hodnikov.

— Iz obrtniških krogov smo prejeli naslednji dopis: V ponedeljek se je vršil shod obrtnikov pri »Novem svetu«, sklican od obrtnih združenj v St. Vidu nad Ljubljano in Zg. Šiški, ki ga je vodil zborni tehnik Oerliž iz Novega mesta. Shod je med drugim sklenil resolucijo glede bolniškega zavarovanja, ki ima očitno politično tendenco, ki pa obenem desavira poslanca, ki so glasovali za novi zakon o zavarovanju delavcev. Zeleti bi bilo, da se obrtni združenja ne izrabljajo v politične namene in da se s svojimi nalobami nečisto zloži s stvarmi, ne pa iz osebnih vidikov. Znano nam je, da je dal aranžma tega zborovanja predsednik Zveze slovenskih združenj g. Franchettini povod, da je odklonil svoje sodelovanje. Imel je popolnoma prav.

— Gozdni požari se pojavljajo v zadnjih časih v izvanredni množini in v vseh krajih. Pred kratkim so razsajali v Ličko - Krbavski in Modruško - Reški županiji, zlasti pa v okoliših gozdne direkcije na Sušaku. Lokaliziranje teh silnih požarov je jako težavno, vključ temu da povod sodeluje in na vso moč pomaga orožništvo in vojaštvo z vso požrtvovalnostjo. Največ teh nesreč povzročajo pastirski ognji, katere zanaša veter na vse strani. Zategadelj naj se ta sicer nedolžna pa v poletnem času zelo nevarna pastirska veselja najstrožje in kar najhitreje preprepe. In sicer povsod, tudi v naših krajih in našim včasih zelo nepremišljenim pastirškom in pastircem, kateri kaj radi počejo svoj krompir z veliko alastjo, pa brez vsake previdnosti.

— Oblasni Savez Dobrovoljcev v Ljubljani poziva vse one dobrovoljce, ki so služili v 18. p. polku v letih 1912—1918, da pošljejo svoje fotografije v 18 p. p. kraljeviča Gjorgija v Beograd, da se priložijo že zbrani zgodovini polka v popolno sliko junakov podvzgov za kralja in domovino.

— Poslopje za policijsko stražo na velesejmu. Policijska straža, ki je bila lani ob velesejmu nastanjena v pavillonu glavnega prostora, se premešči letos, kakor žulemo, na novi del semjišča, kjer bo zanjo zgrajen poseben pavillon.

— Klerikalna doslednost. Iz Celja se nam poroča: Celjska narodno-napredna javnost se ni pozabila grdih dr. Ogrizkovih napadov na jugoslovensko Sokolstvo. Za to in-familijo soodgovarjajo vsi celjski klerikalci, pisana družba, med katerimi stopa v ospredje nekdanji zagrozen nemškutar. In vendar v istem času nadlegujejo celjsko napredno javnost ter berajočo od hiše do hiše z vstopnicami za nedeljski koncert neke klerikalne pevске zveze, ki se vrši v hotelu »Union«. Sicer Celjani klerikalne prireditve hladnokrvno ignoriramo; to pot po moramo pribiti breznačelnost in dvoilčnost klerikalizma, ki na eni strani breza brezbolno udriha po vsem napredku, na drugi strani pa drži malo široko odprto in kaj rad potrka na vrata naprednjakov, četudi Sokolov.

— Apolo kino v Šiški predvaja v soboto 22. in nedeljo 23. t. m. veliki pustolovski roman v 6 del. »Mimo sreče«.

— Zgibil se je dne 21. t. m. ponoči zdravniški gumičev predpisanik od Dalmatinove do Hrenove ulice. Odda se ga naj dr. Höglertu, Dalmatinova ulica 7 proti nagradi.

Najnovejša poročila.

VPRAŠANJE MADŽARSKIH MANJŠIN V JUGOSLAVIJI PRI ZVEZI ODKLONJENO.

— London, 21. julija. (Izv.) Madžarska vlada je skupno z bolgarsko, kakor smo že bili javili, predložila svetu Zveze narodov spomenico za zaščito madžarskih manjšin v Jugoslaviji. Predlogi madžarske vlade so bili odklonjeni. Naša delegacija je svetu Zveze narodov predložila točne in dokazno moč vsebujoče statistične podatke o madžarski manjšini v naši kraljevini in o madžarskem šolstvu. Naši zastopniki pri Zvezi narodov so predložili statistiko, ki ugotavlja, da je v naši kraljevini 316.407 Madžarov. Od teh jih je v Banatu, Bački in Baranju 260.000, v

Bosni in Hercegovini 1855 in v Hrvatski in Slavoniji 70.192.

Dalje naglašala naša delegacija, da naša vlada vzdržuje v krajih madžarske manjšine 670 šol za madžarskim učnim jezikom, vštete pa niso niti meščanske, niti trzovske šole. Te madžarske šole obiskuje 50.864 madžarske dece. Na šolah je nastavljenih 946 učiteljev.

Ker so bili ti statistični podatki za presojo položaja madžarske manjšine zelo tehtni in odločilni, je svet Zveze narodov rešitev vprašanja o zaščiti te manjšine odklonil in spomenico vrnil ad acta v arhiv.

ZASIGURANJE GRADNJE ŽELEZNICE KOČEVJE-VRBOVSKO.

— Beograd, 22. julija. (Izv.) Definitivno je dosežen sporazum med SKS in vlado glede gradnje spojnih železnic v Sloveniji. V zakon o posojilu se v člen 4. vstavi še nadaljnje določilo o gradnji proge: a) Murska Sobota - Lutomer - Ormož, garantirane že v investicijskem posojilu; b) proge Sevnica - St. Janž in c) Kočevje - Stari trg - Vrbovsko. — Za gradnjo spojnih železnic je vneseno dva milijona dolarjev v zlatu.

KONKORDAT Z VATIKANOM.

— Beograd, 22. julija. (Izvirno.) Po oficijelnem poročilu je včeraj zunanji minister dr. M. Ninčič imenoval komisijo za proučevanje vprašanja o zaključitvi konkordata z Vatikanom. Komisijo tvorilo Marko Giuricič, minister pravde na razpoloženju in narodni poslanec, Ljuba Jovanović, narodni poslanec, msgr. dr. Anton Bon. Jeglič, knezoškof v Ljubljani, msgr. Anton Aksamovič, škof v Djakovu, dr. Orga Angelinovič, narodni poslanec, dr. M. Pečanec, narodni poslanec, dr. Josip Hohnieć, narodni poslanec, Djoka Nestorovič, bivši narodni poslanec, Stjeran Korenič, kanonik prve stolne cerkve v Zagrebu, dr. Jakov Čuka, kanonik stolne cerkve v Zadru, dr. M. Lončarevič, načelnik ministrstva ver. Tajnik komisije je Anton Anič, sekretar ministrstva zunanjih del.

IZGON MADŽAROV.

— London, 21. julija. (Izvirno.) Kakor javlja »Morningpost« se zahteva od strani madžarske vlade intervencija Zveze narodov v korist madžarskim manjšinam v Jugoslaviji. Madžarska vlada se pritožuje radi izгона Madžarov iz Baranje in Bačke, kar je odredila beogradska vlada. V dotičnem manifestu veli madžarska vlada, da so jugoslovenske oblasti izgnale 230 madžarskih

Borzna poročila.

— Zagreb. (Ob 12. in pol.) Prosti promet: (Kurzi v kronah.) Curth 64.50, Pariz 27.75, London 1495.—, Berlin 68.—, Dunaj 0.95, Pariz 7.10, Trst 15.15, Newyork 320.—, Budimpešta 22.50.

— Curth, 21. julija. (Direktno.) Zagreb 1.599, Berlin 1.051, Milan 24.34, Praga 11.39, London 23.29, Pariz 44.09, Newyork 5.2101.

— Curth, 22. julija. Predborza. Zagreb 1.525, Berlin 1.04, Milan 24.35, Dunaj 0.013, Budimpešta 0.325, Praga 11.30, London 23.28, Pariz 44.—, Newyork 5.22.

— Dunaj, 22. julija. Devize: Zagreb 104.10, 104.40, Beograd 416.15, 417.35, Praga 77.10, 77.9.—, Curth 6893.—, Valute: dinaril 414.50, 416.50, češke krone 773.50, 776.50, švicarski franki 6860.—, 6890.—

— Milan, 21. julija. Zagreb 6.40, Berlin 4.55, Praga 48.80, Pariz 182.50, London 96.—, Newyork 21.60, Curth 418.

— Trst, 21. julija. Beograd 25.65, Berlin 4.57, Praga 48.50, London 96.60, Curth 417.50, Pariz 182.25, Newyork 21.80.

— Praga, 21. julija. Beograd 54.—, Berlin 9.30, Milan 210.—, London 206.—, Curth 885.—, Pariz 399.—, Newyork 46.03.

— Berlin, 21. julija. Beograd 570.—, Milan 2270.—, Praga 1023.—, London 2155.—, Curth 9500.—, Pariz 4175.—, Newyork 485.—

Društvene vesti.

— Klub naprednih slovenskih študentov v Celju sklicuje na dan 23. julija ob devetih dopoldne svoj redni občni zbor, ki se vrši v društvenih prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Vsi klubovi starejšine so dobrodošli.

— Zveza jugoslovenskih železničarjev, podružnica II. v Ljubljani, priredi v nedeljo dne 23. t. m. pod Rožnikom pri Čadu v korist podružničnega podpornega sklada vrtno veselico. Sodeluje pevski zbor in godba Z. J. Z. Vstop prost. Z ozirom na dobrodelni namen prireditve se prostovoljni prispevki hvalježno sprejemajo. Začetek veselice točno ob 18. uri. K občini udeležbi vabi odbor.

rodbin in to po večini iz intelektualnih slojev, kakor učitelje, odvetnike in duhovnike. Madžarska zahteva, da se izvrši intervencija v Beogradu. List dalje pojasnjuje, da je bil odrgjen izgon teh madžarskih rodbin kot odgovor na preganjanje jugoslovenskih rojakov na Madžarskem in kot odgovor na to, da madžarske oblasti niso kaznovala krivcev, ki so žalili jugoslovenskega konzula v Pečuju. Na drugi strani pa madžarska vlada izjavila, da je že izsledila krivce in jih kaznovala. Po mišljenju madžarske vlade je vlada kraljevine SHS odredila izgon madžarskih inteligentov z ozirom na prihodnje volitve, ker pričakuje, da bi madžarski inteligenti znali vplivati pri volitvah na madžarsko narodno manjšino.

BOLGARČETAŠI IN IZMIŠLJE NE BOLGARSKE MANJŠINE.

— London, 21. julija. (Izvirno.) Dopisnik diplomatski »Daily Telegraph« piše obširneje o debati, ki se je razvila na seji Zveze narodov glede vprašanja bolgarskih četašev. Odgovarjajoča na bolgarski komunikacije veli dopisnik, da na eni strani komuniste obsoja akcijo komitašev, na drugi strani na obenem že komitaši prehaljo bolgarsko mejo.

— London, 21. julija. (Izvirno.) Beogradski dopisnik »Morningpost« javlja: Zunanji minister dr. Ninčič mi je izjavil, da vprašanje komitaških čet ni tako enostavno, ker se bolgarski oficijelni krogi v tem vprašanju ne morejo osvoboditi gotovega stališča. Če je težko bolgarski vladi preprečiti prehod teh čet preko meje, je ni more biti težko ukiniti četaške organizacije v Bolgariji sami.

Glede narodnih manjšin je zunanji minister izjavil, da v kraljevini SHS nikler ne obstajajo bolgarske narodne manjšine in do danes še ni nikdo v imenu teh manjšin, zahteval pri vladi, da se izvedejo določila mirovne pogodbe o narodnih manjšinah.

Pravni vestnik.

— Društvo Pravnih je imelo dne 19. t. m. svojo glavno skupščino, o kateri priobčimo poročilo prihodnjije. Na skupščini izvoljeni odbor sa je konstituiral: predsednik dr. D. Majaron, namestnik s. dv. svetnik Božek, tajnik okr. sodnik dr. Sajovic, blagajnik odvetnik dr. Jos. Lavrončič, knjižničar vlad. svetnik I. Škarja; odborniki: univ. prof. dr. M. Dolenc, univ. prof. dr. Pitamic, fin. prokurator dr. H. Souvan v Ljubljani, odvetnik dr. Juro Hračovec, Celje, drž. pravdnik dr. M. Grasselli v Mariboru in sod. svetnik A. Kuder v Novem mestu. Urednika društvenemu glasilu »Slov. Pravniki« bosta s. dv. svetnik Bežek in okr. sodnik dr. Sajovic, za nadzorstvo so določeni prof. dr. Dolenc, dr. Majaron in prof. dr. Pitamic. — Odbor je določil članarino in naročnino za tekoče leto na 40 Din. — V septembru se ima prirediti društveni izlet na Zidani most ali v Celje. — Izkazala se je potreba instance, ki naj bi odgovarjala na vprašanja zastran juridično - političnih terminov i v to je odbor za sedaj naprosil gg. dv. svetnika Dr. Babiča, dr. D. Majarona, sod. dv. svetnika Milčinskoga in vlad. svetnika I. Škarja.

Razne stvari.

— Ruska carska krona na prodaj. Kakor poročajo iz Pariza, namerala ruska sovjetska vlada prodati 700 milijonov zlatih rubljev vredno carsko krono, ki je sedaj shranjena v Moskvi.

Dopisi.

— Celjski Nemci in njihovi socialdemokratski zavezniki. Glavna opora celjskega »Nemštva« so postali zadnji čas socialdemokrati. To se jasno kaže pri vsaki priliki, elasti pa v občinskem zastopu. Dasi se nemška obrt in trgovina lahko svobodno razvija in to celo na škodo naših domačih narodnih podjetij, iščejo njihovi zavezniki socialdemokrati povsod najmanjši povod, da javno dokumentirajo svojo lubezen do nekdanjih najhujših zatrateljev slovenskih

pravo in slovenskega jezika. V svoji »fantaziji« želi viditi razne »fašistovske tolpe«, ki ogrožajo obstoj lažinštva v Celju. Naj vedo, da celjski Slovenci ne zahtevajo drugega kakor, da manjšina vpoštevajo obstoj nacionalne države in da ne izziva pri vsaki priliki miroljubno celjsko slovensko prebivalstvo. Z večjo samozavestjo, odločnostjo in ponosom bi se pa tudi brez fašizma ugnal zadnji ostanek nekdanje nemške prepotence, ki zopet pri vsaki priliki vzdiguje svojo glavo.

Kultura.

— **Pred krizo jugoslovenskih gledališč.** »Slobodna Tribuna« poroča iz Beograda: Delegacija gledaliških upravnikov je posetila članice finančnega odbora v narodni skupščini ter jim predložila modifikacijo gledaliških proračunov na podlagi sklepa zagrebške konference gledaliških upravnikov. Toda člani finančnega odbora niso sprejeli predlogov konference. Odbor bo predložil narodni skupščini gledališke proračune z malimi spremembami in obliki in v višini, kakor je bilo preje sklenjeno. Odbor je povzročil subvencijo Zagrebu, Skoplju, Novemu Sadu in Splitu, in sicer vsled intervencije narodnih poslancev iz teh krajev. Ostala gledališča ki si niso poiskala zastopnikov, bodo prišla pred narodno skupščino z redukcijami finančnega odbora. Zdi se, da bo ljubljana najbolj prizadeta. Vprašanje naših gledališč postaja na vsak način akutno, ker nima država sredstev, da bi jim pomagala z ozirom na njihovo sedanjo organizacijo. Rešitve bo treba iskati na drugi podlagi.

— **Nuččeva simbolična igra »Orkan«.** Iz Starega trga nam pišejo: Napredna društva Loške doline so na svečan način proslavila kraljevo poroko dne 11. junija kakor je že poročal »Slovenski Narod«. Med drugim je tamošnje delavsko društvo uprizorilo simbolično igro »Orkan«, ki jo je spisal znani dramatski umetnik Hinko Nučič, bivši ravnatelj mariborskega in sedanji dramski režiser zagrebškega gledališča. V poročilu »Slovenskega Naroda« je bila sicer omenjena dobro uspešna igra »Orkan«, a izostalo je ime pisatelja in umetnika. V sedanjem času, ko nam tako manjka podobnih del, ki bi med ljudstvom širila narodno jugoslovansko idejo in spominjala ljudi na sužnost, da bi znali ceniti težko priborjeno svobodo, bi bilo želeli, da se »Orkan« razširi na vse odre. Glavne osebe, ki nastopajo v »Orkanu«, so: Mati — predstavljala Jugoslavijo, sin — zaslužni slovenski narod, ki hrepeni po svobodi, a zaročenka — Srbija izkrajavana in izmučena, v katere rešitev je slovenski narod stavil vse nade. Posebno lep in pretresljiv je zadnji del »Orkana«. Čudno je, da se je ta lepa simbolična igra do sedaj uprizorila samo v Mariboru in Starem trgu. Še bolj čudno radi tega, ker so

se na mnogih odrih uprizorila velika slabša dela — tujih pisateljev. Nučič je pokazal s tem delom, kako zna ceniti svojo domovino. Pokazal je obenem našim dramatskim pisateljem pot, po kateri naj gredo, ako hočejo s svojimi deli vzgajati ljudstvo na temelju narodne zavednosti.

— **»Popotnik«, pedagoški in znanstveni list št. 5—8 prinaša to-le vsebino:** M. J. Nerat — Šolska reforma in nižje srednje solstvo. — L. Hearn. — J. Baukart: Iz japonske šole. — Ana Pfeiffer: Elementarni pouk v čitanju in pisanju na podlagi samodelavnosti. — Dr. Ljud. Pivko: Rajalne vaje. — Fr. Grm: Higijena govora. — Slovestvo. — Časopisni vpogled. — To in ono.

— **»Srpski književni glasnik«** od dne 16. julija prinaša to-le vsebino: Sablan sa duhovima, Gvido Tartalja. — Pogled od dvanaest funti, G. M. Bari. — Letnje podne, Gustav Krklec. — Kulturne sličice iz Dubrovnika srednjega veka, Milan Rešetar. — Povodim Vukove stogodišnjice, Pavle Popović. — Anketi o srpsko-hrvatskim odnosima, dr. Ladišav Polić. — Književni pregled. — Umetniški pregled. — Pozorišni pregled. — Politički pregled. — Beležke.

— **»Nova Evropa«** od 21. julija prinaša to-le vsebino: Naši Jevreji (C.). — Židovi kao »rasa« (R. Rosner). — Jevrejski gradjanin Jugoslavije i njihov odnos prema državi (V. Rajon). Jevreji Balkanskog Poluostrva (T. R. Gjorgjević). — Židovi u slovenskim zemljama, nekad i sad (L. Šik). — Glas srca i savesti (M. Braler). — Asimilatorstvo i nacionalno osvješćavanje u Židova (A. Liht). — Cijlonistički pokret (A. L.). Židovske organizacije. — Književni pregled. — Njiva št. 7. prinaša Ljudmil Hauptmannovo razpravo: Priroda in zgodovina v razvoju Jugoslavije.

Cilji in sredstva telesne vzgoje.

(Konec.)

Presojalajo vrednote sredstev telesne vzgoje, moramo predvsem omeniti nedostatk v današnjih sestavih telesne vzgoje. Razne smeri se danes uveljavljajo na tem polju — prirodna, umetna, umetniška — in izvajajo razno vzgojno metodo: to bi v ostalem ne škodovalo, če bi vsaka dosegala začetni cilj in če razni sistemi ne bi imeli važnih pogrškov. Tako n. pr. se pojavlja komplikovanost mesto enostavnosti, frazovitost mesto znanja, nečimerna častihlepnost mesto idealov. Samo na ta način si lahko razložimo, zakaj se šolska telovadba vrši po drugih pravilih kot društvena in popolnoma drugačne principe postavlja zopet volaška dolžnost. Velika neenotnost

vlada v vsem tem in zadržuje napredek, ki bi ga lahko rodila telesna vzgoja. Telesna vzgoja stremi za izpopolnitvijo človeka, zato mora v izbiri sredstev, ki jih uporabljamo v dosego tega cilja, vlada logičen vrtni red.

Druga napaka tiči v tem, da se često ostro razlikuje med naravnimi in umetnimi sredstvi telesne vzgoje. Naravna sredstva se smatrajo za dobra, umetna za slaba; tako razlikovanje pa je v bistvu nepravilno, ker se z njim obsola včasih izvršne metode. Človek si v kulturnem življenju osvaja in uporablja v svojo korist prirodne sile in umetna sredstva, ki spadajo k pridobitvam kulture; tako n. pr. sladi človeku življenje literatura, umetnost, filozofija in mnoge druge plemenite kulturne dobrine.

Našteli smo vrednote, ki jih človek pridobiva potom pravilne telesne vzgoje; za presojajo vzgojne metode je edino primerno merilo celota doseženih dobrih uspehov, ne pa odločitev, ali je metoda naravna ali umetna. To naziranje utemeljuje Dementij z dobro primerom: Možak, ki a zobmi lahko dvigne težko breme in zna hoditi po rokah, nam je vzgled za brezkoristno umetno telesno vzgojo; kdor pa zna naglo splezati na drevo ali skočiti z zidu, kdor zna jahati ali plavati, je z vsem tem tudi gojil umetno telesno vzgojo, toda ta način je treba le priporočati. Pri oceni sredstev telesne vzgoje odloča edino njih cilj, t. j. povečanje delazmožnosti vsakega posameznika v tako visoki meri, da zna dobro in smotreno uporabljati pridobljene energije ter si očuvati svoje zdravje in svoj lastni prospek in prospek svojega bližnjega. S tega stališča pa je pretirana specializacija metod in natančna podrobnost v sistemih brezpomembna. Če je cilj telesne vzgoje jasen in vsakemu razumljiv: koristiti telesu in izpopolniti ga, potem mora biti tudi metoda postopanja jasna in znanstvena. Metoda, katere se hočemo posluževati pri telesni vzgoji, se lahko ocenjuje s stališča prirodnih in duševnih znanosti. Delazmožnost človeka organizma in ekonomičnost nlega življenjskih funkcij namreč premenijo snovi, koordinacije gibov lahko izmerimo s pomočjo naravoslovnih ved; tako n. pr. določamo premeno snovi potom kemijskih metod, silo mišic merimo na podlagi fizikalnih zakonov. Rezultati bioloških znanosti in poznavanje zakona o prilagajevanju nam pojasnjujejo razmerje človeka napram zunanjemu svetu. Če pa hočemo določiti stališče človeka v družbi, nam ne pomaga vse napredek in izumi znanosti, ki razlagajo stike in medsebojno razmerje prirodnih pojavov; na vprašanje, kakšno je razmerje človeka do človeka, nam odgovarja edino razvoj duševnih ved, glavno socialna znanost. Brezdomno je naravnost pojem »dobrega« čistemu prirodoslovcu

tuj, kajti to je višji pojem, ki tvori obenem podlago cele vzgoje in socialnega napredka. Poznanje naravoslovnih zakonov samo ob sebi še ne more rešiti važnih vprašanj o smislu našega življenja; treba je uporabiti zakone praktične filozofije in sociologije, da morem odoseči koristni cilj: razmnožitev pogoda dobrote in sreče. Za metodo telesne vzgoje sta torej merodajni dve merili: higijenično in etično in po teh dveh vidikih moramo ocenjevati sredstva, izvoljena za dosego zaželenega cilja. Ta sredstva morajo odgovarjati vsem okoliščinam, v katerih človek dandanes živi, morajo biti enostavna in izdatna in morajo po svoji obliki ugažati otroku in mladinci.

Telesna kultura, harmonični razvoj cellega telesa, je cilj telesne vzgoje in ta cilj je mogoče doseči z izbero sredstev na znanstveni podlagi. Uspeh telesne vzgoje se da ocenjevati z več stališč (Dementij):

1. **higijenični uspeh** se kaže v zboljšanju delazmožnosti vseh organov človeškega telesa in sicer na ta način, da vse njihove funkcije segajo harmonično druga v drugo in da je zalamčen normalni potek vseh za življenje potrebnih funkcij: prejem in izdajanje, potreba in kritje, vir potencialnih energij in zgradba telesa.

2. **estetični uspeh** se kaže v fizični lepoti, pravilnem razvoju telesa, krepkem okostju in enakomerno razvitem mišičevju, ki jamči za pravilno in lahko držanje telesa v miru in gibanju.

3. **ekonomični uspeh** se javlja v smotrenosti vseh gibov; živahno shvačanje čutnih organov, vzgoja kombinacije kretenj in ustvaritev tesnih zvez med vsemi neuro-motornimi sredstvi dajejo človeku zmožnost, da bolj gospodarsko izrablja svoje sile v vseh slučajih življenja.

4. **psihični in zlasti moralni uspeh** se kaže v zgolj naravnih vrednot, ki usposablja človeka, da dale prostovoljno in z veseljem vse svoje zmožnosti na razpolago v plemeniti tekmi za napredek celoga naroda, čegar član je.

Uspehi pravilne in smotrene telesne vzgoje obsegajo vse sestavine telesne in duševne moči in lepote; če hočemo doseči omenjeni cilj, moramo zlasti premotriti sledeče okoliščine:

1. Ali so sredstva premišljeno izbrana in pametno urejena z ozirom na njih zdravstveno, estetično in socialno vrednost;

2. ali je za vzgojo izbran dober učitelj; vzgojo učitelja smatra Dementij za vsevažnega činitelja pri ocenjevanju ciljev in sredstev telesne vzgoje.

Sleheri narod opira vse svoje nade na svoj naraščaj in od bodočih generacij pričakuje udeležitev svojih želja in idealov; ta krasni in vznešeni cilj pa doseže samo ona generacija, ki obstoja iz zdravih in krepkih poledincev. Kako poskrbimo za to,

da zapustimo svojim potomcem dragoceni zaklad — zdravje in da jih usposobimo za uspešno delo na polju kulturnega napredka? Ali ni glede telesne vzgoje naše mladine, ki je up naše domovine, potrebna revizija dosedanjega delovanja in ustvaritev gotovega programa? Mnogo dela je pri nas že storjenega; vsakdo s spoštovanjem in z ljubeznijo gleda na Sokolstvo, v čigar načelih je doseglo stremiljenje po povzdigu vsega naroda na temelju samopomoči svoj višek; Sokolstvo z vso pravico zasluži našo globoko hvaležnost za vse, s čimer je do sedaj prispevalo k povečanju naše fizične in npravnstvene moči. Toda s tem naše dolžnosti še niso izčrpane; opozarjamo la na to, kakšna pepelka je telesna vzgoja na ljudskih in meščanskih, zlasti dekliških šolah, kako jo zanemarjamo na nadaljevalnih šolah, in kako malo časa je odmerjenega za njo na srednjih šolah.

Kaj je torej potrebno?

1. **Važnost in neobhodno potrebo** pravilne telesne vzgoje mora vsak posameznik polniti, bodisi mož ali žena, rodbina, šola, industrijska in zemljedelska podjetja, državni in avtonomni uradi, društva; skrb za telo mora stati v osrednju med interes vseh družabnih plasti.

2. **Telesna vzgoja otrok** in dospeločloveka mladine, in to šolske in obrtne, morajo in ženske mora biti primerno organizovana.

3. **Ker ni enotnosti v smereh in metodah** telesne vzgoje, je potrebno organizovati vzgojo telovadnih učiteljev, in sicer za vse kategorije šol in za vse oblike šolske, društvene in sportne telovadbe. V ta namen je treba ustanoviti osrednje učilišče, kjer bi se na enotni, znanstveni in pedagoški podlagi obravnavali vsi problemi, ki so tiščjo ciljev in sredstev telesne vzgoje.

Grški ideal — zdravje, sila, dobrota, krasota — človek, zaokrožen v harmonično in svobodno bitje — to je tudi naš sen, ki si ga želimo videti izpolnjenega vsaj v našem potomstvu; čim bolj se temu idealu približujemo, tem sigurnejši je kulturni napredek na cesti, ki vodi k sreči poedincev in blagostanju celote. Veliki cilj, proti kateremu spemo, zahteva uporabo primernih sredstev, trdno volje, globoko vero v uspeh in resnično, veselo delavnost.

Dr. B.

Zbirajte znamke

za
Jugoslovensko Matico!

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAJ.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod.

Ivan Doberlet, strojevodja juž. železnice naznanjam v globoki žalosti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moj oče, oziroma stric, gospod

Ivan Doberlet

skladiščar Južne železnice v pokoju

v petek, dne 21. julija ob pol 9. uri zvečer, po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Streliška ulica št. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočam rajnika v molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 22. julija 1922.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljubljena in dobra mamica, stara mama in teta, gospa

Frančiška Mencinger roj. Rozman

v petek, dne 21. julija 1922, po dolgi mukepolni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 80 letu starosti, mirno izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne drage pokojnice v nedeljo ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Brod št. 20, na pokopališče k sv. Miklavžu v Bohinjski Bistrici.

BROD, dne 23. julija 1922.

Janez, Tomaž, Anton, Štefan, sinovi.

Jerica, Marija, Marija, Anica, sinaba.

Vsi vnuki in vnukinja.

Proda se

edna omara, pripravna za delikatesno trgovino ali sličnega in dobro ohranjeni klavir (Stutzflügel). Vprašati pri gospodinu Zenkl! Bled, Zelenice 13.

Vsestransko trgovsko rutiniran **knjigovodja**

se sprejme s 1. septembrom t. l. Cenj. ponudbe sprejma **Dr. Št. K. K. K.** 5592

Učenka,

pridna in poštna v starosti 15 do 16 let se sprejme v trgovino na deželi. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5608

Proda se

enonadstropna hiša v bližini drž. kolodvora. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5612

Prodajam po nizki ceni

nekaj več pokvarjene krušne moke. **M. Goršak** komp., Kongresni trg 10. 5572

Sokol na Vrhniki

proda še skoro popolnoma nov planinski. Ogleda se ga lahko na Vrhniki. Natančneje pojasnila pri br. **Vukcu, Kmečkova** bratitnica, Vrhnika. 5573

Kontoristka

dovršena stenografija in stroješka ki obvlada popolnoma pisarno in ustmeno nemški in slovenski jezik, se išče za pisarno železninske tovarne na Gorenjskem. Natančne ponudbe je vpsolati pod **»železninska tovarna«** na upravo Slov. Naroda. 5616

JAMSKI LES

od 10 cm. srednje debeline in od 3 m. dolžine naprej, kupi vržan vrzov kranjske postaje vsako množino: **Šentjanški promogovnik Krmelj - Dolenjsko.** 5615

Dobermann

7 mesecov star, izvanredne krasne, čiste pasme (glasom listin Stammbaum) je na prodaj. Vprašati v nedeljo in ponedeljek od 10—12 ure dop. v gostilni **Novak, Rimska cesta 19.** 5605

KUPIM takoj

bencin motor

3 HP s kompletno cirkularno žago v dobrem rabljivem stanju. Ponudbe z navedbo cene na pošto ležite **Kranj št. 37.** 5606

Iščem

zasebni kapital

ali druga za jako rentabilno podjelo. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 5597

Na dom se sprejme

vsakovrstno popravilo perila, kakor tudi za kako trgovino izdelovanje predpasnikov ali moškega perila. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5596

Natakarica

želi službo v boljši gostilni oziroma restavraciji v Ljubljani, v kakem drugem večjem kraju ali letovišču. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5571

Auto

dvoosredni francoskega izvora, 6—10 HP v najboljšem stanju, z modernim novo kraserijo in novo pnevmatikami se za nizko ceno 22.000 din. proda. Pisane ponudbe na upravo Slov. Naroda. 5584 Ponudba pod **»Auto 5584«.**

Učiteljica

išče za avgust in september službo v kakšni pisarni ali pa k otrokom kot učiteljica. Ponudbe pod **»Pisarna 5600«** na upravo Slov. Naroda. 5600

Sode

200 do 300 litrov kupi **J. Jelenič,** lovarna kisa, Ljubljana, Stara pot 1.

Želim

korespondence

plemenitega prijatelja, ki bi me vsaj včasih razveselila na moji samotni temni poti. Ponudbe pod **»Moja samotna mladost 5588«** na upravo Slov. Nar. 5588

Moderni brek

s 6 sedeži, z lepo avtomobilno streho pokrit, katere se lahko narazen vzame, za 2 osebi. Vprega za 1 ali 2 konja se takoj proda. Polze se: **Kolodvorska ulica 26, Ljubljana.** 5599

Sprejmejo se

na dobro domačo hrano gospodje in gospodične. Polze se v kavarni **»Merkur«, Zidovska steza 4.** 5520

Priloznost!

Knjpm vse pisemske znamke iz koša za papir, vse po vrsti. Plačam dobro. **L. Welser, Wien VII, Kaiserstrasse 89.** Nekaj dni tudi v hotelu **»Slon«** v Ljubljani, portir. Na razgovor v nedeljo od 9. do 11. dop. in v ponedeljek od 6. do 7. zvečer. 5598

Kupim opekarno

v okolici Ljubljane, na Gorenjskem ali Dolenjskem. Vpraša se pri **Slavku Molan,** trgovec, Celje. 5594

Deček

15 let star iz dobre rodbine želi vstopiti kot učenec v kako trgovino z manufakturo ali galanterijsko trgovino. Pojasnila daje an. zav. **Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.** 5591

ABADIE

cigaretni **LIPA-MILL**

konfekcijski papir glavna zaloga **A. Lampret** Ljubljana, Krekov trg 10. 5589

Motor

na bencin 4 — 5 HP prevozni skora) nov posebno za kmetijstvo se proda **Kramar St. Vid nad Ljubljano 74.**

OLJE

amerikansko, strojno, cilindrično in to-votno mast tverdkie **Standard Oil Company of New York** ima vedno v zalogi **A. Lampret,** Ljubljana, Krekov trg. 5590

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Felleriev „ELSAFLUID“

kot kosmetikum za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistega osvežujočega delovanja najboljši učinek. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celoga telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakega!

3 dvoji. ali 1 spec. steklenica . . . 72 K.

Za prodajalce:
12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 300 K
24 . . . 8 . . . 570 K
36 . . . 12 . . . 800 K
POSTNINE PROŠTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

Primoti: Eliza obliž za kurja očesa 8 K in 12 K; Eliza mentolni klinček 16 K; Eliza posipalni prašek 12 K; Pravo Eliza ribje olje 80 K; Eliza voda za usta 48 K; Eliza kolonska voda 60 K; Eliza šumski miris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol 16 K; Kinečki čaj 4 K; Eliza, mrčinski prašek 16 K; Širup za podgane in miši po 16 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elza trg 238, Hrovaško.

Zajčje kože

in druge kože divjačine kupuje trgovina z usnjem **D. Zdravilč,** Ljubljana, Sv. Florijana ulica 9. 5593

Vizitke in kuverte

priporoča

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Dr. Šlechta

zopet pravilno ordinira

Ljubljana, Dvorni trg 1, II.

Vžigalno vrstico

(Zündschnur) nudi najugodnejše
svetlo in trdnost. I. Nazborski, —
Smarino-Litja. 5458

Moem zanesljivemu, marljivemu
trgovskega pomočnika

Je izveščen v kupčiji z jajci. Samo-
stojna moč. Ponudbe na Franc Oset,
podružnica Brežice. 5603

Modele čevljev

v esth serijah iz lepene, po modernih
kopiranih oblikah ali ameriških obli-
kah izrezane, dobavljajo za tovarne obu-
vale in čevljarje. Apartne, elegantne
oblike. Velikanska izbira novitet za
vsako sezono.

Zgornje dele

Izdelujem iz od naročnika mi doposa-
nega materiala, prvotno, hitro in po
ceni. Posebna delavnost v monta-
ranju zgornjih delov za

Tovarne obuvale

Nakup, reparatura in prodaja

Cevljarjskih strojev

zahtevajo propekte od RALPH. F.
RICHTER, Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, mehanske
izdelave obuvale. Zahtevajo propekte.

V najem se odda

s 15. avgustom gostilna in kavarna
z vsem inventarjem, ter dve veliki
kleti s posodo za 100 hl vina, pri-
pravna za vinski trgovino, zraven je tudi
dva stanovanja s 3 sobami,
kuhinja in ledenica. Več se poizve pri
Mariji Müller, Zagorje ob Savi.

Dr. Ing. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in
mestni stavbenik

Ljubljana, Gradiška št. 13.

Stavbno podjetje in teh-
niška pisarna za betons-
ske, železobetonske in vo-
dne zgradbe, arhitekturo
in vsakovrstne visoke
stavbe.

Projekiranje.

Razglas.

Krovski mojster Frano Fajan, Ljubljana, Novca št. 48,
ob Dolenski cesti.

Izvršuje vsakovrstna nova krovna dela, kakor: s koranitom, eternitom,
kamenom, opeko, lepenco, lesnim cementom itd. Istotako prejemna popravila raznih
starih streh. Na zahtevo tudi zalaga z zgoraj navedenim blagom. — Delo pre-
tekušno, solidno ter po najnižjih dnevnikih cenah.

Golša — napeti vrat.

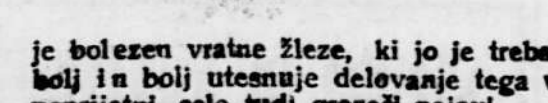
je bolezen vratne žleze, ki jo je treba zdraviti pravočasno, ker se sicer
bolj in bolj utenuje delovanje tega važnega ustroja in lahko nastanejo
neprijetni, celo tudi grozi pojavi.

Zdravniška znanost je zanesljivo določila, da jedovite prirodne
minerale soli izobrnje učinkujejo pri različnih oblikah golše, in nešteti
bolniki so že sami dognali brzi, popolnoma neškodljivi vpliv na njih
bolezen ob porabi našega čisto prirodnega proizvoda, ki ga pridobivajo
iz najmočnejših vrelcev v Polhori. Vsa, koga muči golša, napet
vrat, zateklost žlez, naj takoj zahteva nabo

brezplačno knjigo o našem domačem zdravljenju

Vsak dobi ta poučni opis zastonj in poštne prosto. Pišite poni,
ker Vam bo samo koristno in Vaš domači zdravnik bo rad pridil
domačemu zdravljenju.

Expedition der „Kaiser Wilhelm“-Apotheke,
Budapest, VI., Abt. 552.

Učenec

poštenih staršev s primerno šolsko izo-
brazbo se takoj sprejme. Franjo
Grabec, fotograf. umet. zavod Ljub-
ljana, Miklošičeva cesta št. 6. 5475

Mlad volčji pes

se prodaja. Ljubljana, Cesta Mestni
Log 31. 5483

Perutnino

vsakovrstno. Živo ali na francoski način
klano in čiščeno, nudi trdnost

Kmet & Lubšina.

Ljubljana VII, Slovenska c. 290.

Sveža jajca vedno v zalogi.

Ugodno za letovišča in hotele. 4698

Vsako množino

bukovih hlebov

kupi tovarna stolov in lesnih izdelkov

Jos. Stadler, Ljubljana, Sodna ulica

št. 11. 5508

F. Debeljak

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna

ulica 5. Največja zaloga gramofonov,

orkestrionov, plošč, zvočnic, igel, peres

in vseh gramofonskih delov. — Cenik,

brezplačno. 5516

Trstje za strop

izdeluje in prodaja na debelo in drobno

po najnižjih cenah. Pri večjih množinah

znaten popust. — ANTON STEINER,

Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

2128

Vajenec

za fotografsko obrt se takoj sprejme

pri fotografu Franc Marinko, Ljubljana,

Poljanska cesta 13. 5583

Pekarna!

Iščem pekarno v najem; dam 2000 K

nagrade, kdor mi pekarno izposluje.

Ponudbe Alojz Jagric, Zidani most.

Hiša

podobna vili, z vrtom, v bližini

mesta, se prodaja. — Poizve se:

Trnovo, Kolesijska ul. 16. 5349

Zrgovski lokal

se takoj odda v najem ter gostilna z

vsem inventarjem na račun. Naslov pri

upravi Slov. Naroda. 5444

Pozor, kapitalisti in lesni

industriji!

Na novo zgrajena, moderno opremljena

parna žaga

in

tovarna lesenih žebeljev

se v ponedeljek, dne 24. t. m. na pro-

stovoljni javni dražbi z vsem inventar-

jem in zalogo pioda. Dražba se vrši ob

14. pri tovarni Zora v Črnomlju.

Izključna cena 500.000 Din. Natančnejša

pojasnila daje „Zora“, lesna industrijska

držba in tovarna lesenih žebeljev, Črno-

melj, Slovenija. 5402

Učenec

poštenih staršev s primerno šolsko izo-

brazbo se takoj sprejme. Franjo

Grabec, fotograf. umet. zavod Ljub-

ljana, Miklošičeva cesta št. 6. 5475

Mlad volčji pes

se prodaja. Ljubljana, Cesta Mestni

Log 31. 5483

Perutnino

vsakovrstno. Živo ali na francoski način

klano in čiščeno, nudi trdnost

Kmet & Lubšina.

Ljubljana VII, Slovenska c. 290.

Sveža jajca vedno v zalogi.

Ugodno za letovišča in hotele. 4698

Vsako množino

bukovih hlebov

kupi tovarna stolov in lesnih izdelkov

Jos. Stadler, Ljubljana, Sodna ulica

št. 11. 5508

F. Debeljak

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna

ulica 5. Največja zaloga gramofonov,

orkestrionov, plošč, zvočnic, igel, peres

in vseh gramofonskih delov. — Cenik,

brezplačno. 5516

Trstje za strop

izdeluje in prodaja na debelo in drobno

po najnižjih cenah. Pri večjih množinah

znaten popust. — ANTON STEINER,

Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

2128

Vajenec

za fotografsko obrt se takoj sprejme

pri fotografu Franc Marinko, Ljubljana,

Poljanska cesta 13. 5583

Pekarna!

Iščem pekarno v najem; dam 2000 K

nagrade, kdor mi pekarno izposluje.

Ponudbe Alojz Jagric, Zidani most.

Hiša

podobna vili, z vrtom, v bližini

mesta, se prodaja. — Poizve se:

Trnovo, Kolesijska ul. 16. 5349

Zabtejavite sedaj pri nakupu zopet izrecno

MAGGIjeve staroznane izdelke

MAGGIjevo zabeljo

MAGGIjeve kocke

dobe se v vseh specializiranih trgovinah.

Glavno razpečevanje za državo SMS:

Fran K. Ložnik, Maribor, Cankarjeva ul. 26.

Električni stroji proizvod A E G

Električni števci proizvod A E G

Žarnice Tungram, vse elektrotehnične

potrebitve v zalogi po ugodnih cenah.

Elektrotehnična tvrdka Karol Flor-

jančič, Celje. Proračuni brezplačno. 4722

Prodaja se lepo posestvo

Hiša tik farne cerkve in šole, moderno

gospodarsko poslopje, 19 orolov niti

in travnikov, 14 orolov gozda, velik

sadni vrt, električna razsvetljava. Cena

neobvezno 200000 dinarjev. Dopisni na:

Gorak - Libelče - Korodko. 5209

Dva korespondenta

s trgovsko ali bančno prakso, popolno

zmožnost angleščine, slovenščine in

nemščine, išče za takojšnji nastop

rudniško podjetje v Sloveniji. Ponudbe

z navedbo zahtevkov pod „Rudnik/5532“

na upravo Slov. Naroda. 5582

Prodajalca

ali prodajalko

iščem za na deželo v trgovino z meš-

anim blagom. Hrana in stanovanje v hiši.

Plača po dogovoru. Ponudbe na pošti

predal 149, Ljubljana. 5428

Na stanovanje

in hrano

se sprejme gospodična. Naslov pove

uprava Slov. Naroda. 5452

Trgovina

opremljena, na zelo prometnem kraju

ob kranjsko primorski meji Savodnje se

oddaja takoj v najem. Pojasnila daje A.

Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21.

Dnevna blagajna „National“

s štirimi predali, z ročnim ali električ-

nim pogonom, v popolnoma ohranjenem

stanju se ceno prodaja. Obrniti se je

na poštini predal 127, Ljubljana. 5482

Zamena.

Stanovanje in trgovski lokal se zamenja

za stanovanje z 2 sobama. Istotam se

prodaja trgovska opravila. — Ponudbe pod

„Zamena 5418“ na upravo Slovenskega

Naroda. 5418

Učenca

14 let starega, s primerno šolsko na-

obrazbo sprejme A. Sušnik, trgovina

železnine, Ljubljana. 5464

Štedilnike, ograje

in vsa v ključavničarsko stroko spada-

joča dela izvršuje po načrtu in zmernih

cenah, Franc Ravbar, ključ. mojster

Ljubljana, Gosposvetska c. 6. 5080

Objava.

Dne 25. julija 1922 ob 9. dopol-

odne se vrši na licu mesta v Ljub-

ljani, Pred igriščem št. 1 potom Mestnega

magistrata prostovoljna javna

dražba enega para konj, 3 vozov,

ene slamoreznice, konjske oprege za

4 pare konj, cca 6000 kg sena, enega

čevlarskega šivalnega stroja „Singer“

enega godbenega električnega avtomata

ter klobučnih vodnih aparatov, ter 46.000

parov podkev za čevlje.

August Škof.

Sadje

jabolka, češnje in druge vrste otreseno

in obrabno, se išče večjega stalnega

odjemalca. Lasten pridelek, mogoča

stalna zveza. Ceni. ponudbe s ceno na

uprav. Slov. Naroda pod „Belokrajina“.

5531

Kopalna sezija!

Kopalno hostamo, hišo, tro-

kir-plažo, šopice, plovilno

pasovo L. t. d. priporoča

A. B. E. Škoberné, Ljubljana

2580

Pečatni

kolonjske vode, Bay-Rum, francosko

žganje „Elevator“. Glavna zaloga: F.

Škofič, Ljubljana, Gosposka ul. 16.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8.

Krovec, stavba, potopirski in okrasni ideji.

Instalacije vodovodov.

Uprava strojarstva. Republike in klesane naprave.

Prodaj

po primerni ceni zofa, 2 fotelje, posteljnina in 4 stole. Pražakova ulica 3, I. 5538

Kolesarji in cenj. dame!

Prepričajte se v lastno korist in ogledite si veliko zalogo dvokoles in otroških vozičkov novih modelov.

„TRIBUNA“ tovarna dvo-

koles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Trgovina Stari trg št. 26.

Povečanje portretov

najboljša izvršitev v črni barvi, sepia ali kolorirano, prevzame v kratko dobovo Kunstporträtunternehmung Jakob Händel, Wien, IV., Karolingengasse 28. 5400

Za daljno prodajo.

„Diana“, francosko žganje. Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah pri trditvi Frano Gaida v Mariboru. 3215

Veletrovinna seljaške manufakturne robe

nudi znano tekstilno blago kakor n. p. modrotisk, platna, oksforde, kanafase, hlačevino, svilene in pavolnate robce, sukanec in vse drugo.

VILIM PICK, Zagreb,

Duga ul. 6 Telefon 3238 v lastni hiši

Nudim

100 hl najboljšega vinskega destilata cca 58 %, 2 vagona tropinovca kakor tudi dobrega bellega vina na vagono po najnižji dnevni ceni od „Vršaca“.

Martin Ostheimer, Vršac.

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1896. Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.

Centrala: Ponteba. Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51) Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

— Odprema vsake vrste blaga. — Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja

prevzema in ima vedno v zalogi: karbolinoj, katran, lesni cement, strešno lepenco, ruberoid (anduro), strešni lak, asfalt, watproof, cersit i. t. d.

Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.**Industrijam, vel. trg. na debelo v vednost!**

Spodaj navedeno podjetje razpolaga z več dobro uvedenimi potniki za Slovenijo in celo Jugoslavijo ter sprejema vsako prodajo blaga proti proviziji ter garantira za uspešno delovanje. — Potnike pošiljamo proti lastni rešitvi. Sprejemamo tudi direktna zastopstva. V poštev pridejo vse industrije in veletrgovine na debelo — tekstilno — kolonijalno — namensko blago i. t. d. — Podjetje izdeluje samo še ne uvečen artikel in nima z drugimi predmeti nobene konkurenčne podlage. — Istotako sprejema zastopstva na ljubljanskem veletrgu za mesec september 1922. — Ponudbo prejmemo tako v delovanje ter pričakujemo Vaših cenj. ofert, v kar smo takoj sebešnim putem na razpolago. — Priporočila se

Izdelki „NOVUS“, LJUBLJANA, Hradečkova vas 32.

Največji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še stisniti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom trditve H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specijalne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestnice, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orožje, kristna in birmška darila ter vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, stekloprece, doze za tobak, svačice in smotke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri trditvi:

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

Bankovni Prokurista

Srbini, 40 god. star, oženjen, u vođenem položaju kod jednog svetjskog zavoda u inostranstvu kao devizer i arbitražer, izvršno kvalificiran, želi promijeniti svoje mjesto kao: Bankovni Direktor u Jugoslaviji. Isti imade 20 godišnju bankovnu praksu u inostranstvu, perfektan u knjigovodstvu, korespondenciji kao i u svim ostalim resorima bankovne struke i usljed toga naročito sposoban kao Organizator. Perfektan u srpsko hratskom, njemačkom i mađarskom jeziku uz dovoljno poznavanje francuskoga i češkoga jezika. Temeljiti poznavac bečke, praške te budimpeštanske burze. Ponude upravlja dalje redakcija ovoga lista pod: „Bankovni Direktor 5597“.

Potniki v Ameriko!

Vsem onim, kateri mislijo v Ameriko potovati vlijudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo paroplovne družbe:

UNITED - AMERICAN - LINES - INC
Hamburg - Southampton - Cherbourg - New York

Prevažanje potnikov z najnovjšimi s sedanjim časom zakonsko predpisanimi brzoparniki je vsak teden. Pojasnila so brezplačna.

Z odličnim spoštovanjem

Simon Kmetec,
zastopnik za Slovenijo
Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

G. F. Jurček
naplavalni glasovnik
v Ljubljani
Wellova 12.

svrhujem ugačevanja ter popravila glasovnikov in harmonijev specijalno strokovno, točno in ceno.

60 mrež za ograjo

v železnih okvirjih, velikost 2x120, velik, lesen kurnik, ograjen z mrežo, močno, dvovprežno diro na peresih, stroj za zamaševanje steklenic, novo dirkalno kolo, veliko pisalno mizo, pisala, pulit in mizico za pisalni stroj nroda razpošilja na „KONKURENCIJA“ Ljubljana, Zg. Šiška. 5543

Sprejemo se 3 prikojevalci

izvežbane, prvovrstne trezne moči. Posudbe na pisarno: Konfekcijska tovarna „Franda“, Ljubljana, Emonska c. 8. Istotam se odda zanesljivim krojačem proti kavciji delo na dom. Sprejmi, zanesljivi in trezni delavci se pa sprejmejo v tovarno. 4772

„Samotolom“

kupi in prosi ponudbe

Samotna tovarna Celje, Karel Pertinač. 4721

Proda se vila na Bledu

z inventarjem za 1 milijon dinarjev. Relektanti naj blagovestijo sporočiti svoje naslove pod šifro „VILA“ na anončno družbo Aloia Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 5551

BERSON

Gumijevi podpetniki
in
podplati

vam ohranijo obutev trajno in elegantno.

Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg 7.

Jugoslavenski Lloyd A. D. Beograd, Brankova ul. 12

Telegr. adresa: FORTEX. Telefon 16-32

Debavija i postavljaja: ELEKTRIČNE CENTRALE CENTRALNE KURJAVE sanitetne naprave kopalnice (Körting, Hannover) MLINOVE (Kapler, Berlin) VODOVODE, TOVARNIŠKE NAPRAVE

Isporučuje: DISELOVI MOTORI, motori na sesalni plin (izdelek Körting), električne mašine (izdelek Matfei - Schwarzkopff i sve druge mašine, po originalnih tvorničkih cenah. — —

Velika zaloga tehničkoga materijala. Sopstvena fabrikacija u Beogradu

Predračuni, sva obaveštenja i poseta naših zastupnika vrši se besplatno.

Zastop. za Slovenijo: Inž. GUSTAV ZEMANEK, Ljubljana.

Pošteno ter pridno deklito

za opravljanje notranjih ter zunanjih pisarničkih poslov, katere je tudi znan na nekoliko strojepljaja, se sprejme z dne 1. avgusta om v pisarni Jos. Stader Ljubljana, Sodna ul. 11. Predstaviti se je od 2 — 4 popoldne. 5509

Kontoristinja

samoostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojepljaja in stenografinja se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventice slov. trgovske šole. Ponudbe pod. Samoostojna pisarniška moč 200,5146 na upr. Slov. Naroda. 5186

Meblovana soba

se dnevno odda samo boljšim osebam. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 5344

4000 K nagrade

kdor mi preskubi stanovanje s 3 ali 4 sobami za takoj ali naj do jeseni v novi zgradbi v Ljubljani. — Ponudbe pod. Mirna stranka 4364 na upravo Sloven. Naroda. 4364

Plavalne masove

z puhotvine izdeluje prarna zamaškov Jelačin & Ko. Ljubljana. 4572

Kupujemo na veliko lipov cvat

in ržene rožičke „Isis“ d. d. Zagreb, Hatzova ulica 14, kamo se neka vzorci in ponude pošljejo.

Bencin in strojno olje

ima vedno po najnižjih cenah v zalogi

družba „ZORA“

skladišče „Balkan“ 5010

Okrogel les

hlode) smreko, hrast, bukev kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. V ponudbi je naštev cene. 4614

„EXPORT“ lesna trgovina

Zagreb, Gundulićeva ul. 39 Telefon 11 — 62

uprje vse vrste tesanega in rezanega lesa. Cenj. ponudbe na gornji naslov. 5410

Gradbeno podjetje**ing. Dukić & drug**

Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 20. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

POZOR! Potnikom, pridošlecem in tujcem!**„GRAND HOTEL PETROGRAD“**

(onustran železnitke postaje) Wilsonov trg 115, BEOGRAD. — Telefon 22-13.

Otvorjen 5. julija t. l. Hotel je moderno urejen, ima 120 elegantno opremljenih sob ter v vsaki sobi topla in hladna voda. Hotel razpolaga s kopelmi, saloni, separeji in vsem komfortom. Parna kurjava ter električna razsvetljava. Restavracija in kavarna razpolagata z izbornim jedjo in pijačo; prvovredna francoska in srbska kuhinja. Cene solidne. Postrežba brza in točna. Ravnateljstvo.

Nr. 1 570/22-1.

Razglas**o prostovoljni javni dražbi nepremičnin.**

Na prošnjo ge. Marije Trnkoczy v Ljubljani in ostalih solastnikov se bode prodajala dne 10. avgusta ob 1 uri popoldne v hotelu „Zlatorog“ ob Bohinjskem jezeru na prostovoljni javni dražbi nepremičnina pod vlož. št. 285 d. o. Studor kot celota (gozd Strgarjevec). Izključna cena znaša K 2,000,000 — recni: dva milijona kron. Ponudbe pod to izključno ceno se ne sprejmejo.

Morebitne zastavne pravice tabularnih upnikov ostanejo nedotaknjene, prodajalci pa se zavezujejo izročiti zdražitelj prodano nepremičnino bremenprosto v last. Zdražitelj je na svojo ponudbo takoj vezan, prodajalci pa si pridržijo rok 14 dni za pomislek, ali prodajo odobro ali ne.

Vsak ponudnik ima položiti pred začetkom dražbe kot vadij 10% izključne cene v roke sodnemu komisariju. Ostali dražbeni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni podpisanega komisarja ali pa v pisarni notarja Aleksandra Hudovernika v Ljubljani.

Nepremičnina vlož. št. 285 d. o. Studor sestoji iz:

1814	travnik	1 ha. 85 a 30 m
1813		2 . 77 . — .
1815		2 . 59 . 25 .

skupaj . . 8 ha. 21 a 55 m

Pripomni se, da so te parcele v resnici gozdi.

Alojzij Pegan

notar kot sodni komisar.

DIONIČKO DRUŠTVO**p r i j e****ŠKODINI ZAVODI U PLZNJU**

(spojeni sa „Sjedinijem tvornicama strojeva d. d. prijie Skoda, Ruston, Bromovský i Ringhoffer“)

Centrala: PRAG — SMICHOV

Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVECE, NYRANY, KRALJ, GRADAC, SMICHOV

Grubi, napola obradeni i potpuno obradeni predmeti iz ljevanog željeza i ljevanog čelika, kovani dijelovi sve do najvećih dimenzija i težina za svu industriju, željeznice, rudnike, parobrodarstvo i. t. d.

Odjevci iz svih kovina i iz elektroželika.

Zubati kotači („Citroen“, „Mag“ i. t. d.), pera svih oblika i vrsti, navojsa, procjepi (Schraubstöcke), vijčani kjučevi i. t. d.

Željezne konstrukcije i dizala.

Parni kotlovi svih vrsti.

Lokomotive i tenderi za normalni kolosjek.

Parni strojevi, strojevi na plin i naftu, strojevi za hlađenje i proizvodnju leda.

Alatni strojevi, hidraulička tiskala, parna kladiva, lomila, kompresori, traktori, vozilve automobilske radionice, motorni i parni plugovi, lokomobili na bencin i valjci za valjanje cesta.

Separatori za mlijeko.

Tiskarski strojevi i. t. d. i. t. d.

POTPUNI STROJARSKI UREDJAJI šećerana, rafinerija, tvornica železa, tvornica sapuna, sušiona, pivovara, tvornica slada, hladiona, tvornica leda, kleanica, rudnika, majdana i valjaonica, brodograđištva, pomorskih i riječnih parobroda, električnih centrala.

Prospekti i proračuni na zahtjevu.

ZASTUPSTVA:

Sajmište br. 60 ZAGREB Telefon br. 14 — 97

Sorina ulica 62 BEOGRAD Telefon br. 5 — 78.

Prava turška električno pražena in mleta

kava

zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri tvrdki Jovo R. Jovanović, Tuzla (Bosna). Razpošiljamo v poštnih zavetkih od 5 kg naprej po povzetju. 3048

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200.000.000—

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. Obrestuje vloge na hranilno knjižico in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

KOLESA

avtomobili, deli in oprema, pnevmatika

najceneje na drobno na debelo

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska c. 14. Delavnica

Učenko in prodajalko sprejme**NARODNA KNJIGARNA v LJUBLJANI,**
Prešernova ulica št. 7.**Nova lekarna**

P. n. obištevni ljudno naznanjam, da sem otvoril

Lekarno v Ljubljani, na Karlovski cesti št. 2.

5550

Ph. M. G. Bakarčić.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICelj, Dunsjeka c. 19, se priporoča. Izvšitev točna, cene zmerno. 1001

F. DEBELJAK(prej. A. RASBERGER)
Ljubljana, Sodna ulica št. 5. Zaloge vsakovrstnih gramofonskih plošč: koračnice, valčki, polke, orkestralna glasba, opere, operete, svetovno-slavni solisti i. t. d. 5455**Trstje**

(Štukature za strope izdelujem z najmodernejšimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.)

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. TELEFON ST. 513. 3259

Klavirje
Izpolnje in popravila solido in točno ter gre tudi na deželo. Ljubljana Tržaška c. 45
Feliks Povše**Anton Steiner**
mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stolpe, mostove, vrtnice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Avto pnevmatiko

v vseh velikostih nudi

Jugo-Avto, dr. Z. O. Z.
Ljubljana, Poljanska c. 3.**Trgovina z železnino**„pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk(prej. Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7 nasproti križevniške cerkve. Zaloge cementa in karbida.**V** vsakovrstne obleke kemično čistijo in barva v vseh nianzah tovarna!**Jos. Reich, Ljubljana.**

Sprejemališče: Selenburgova ulica št. 4. Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Zastopnik je tvrdka: Stebl in Tušč, Ljubljana, Resljeva cesta št. 4.

BRESLAU (VRATISLAVA)**JESENSKI SEMENJ**

od 3. do 6. septembra 1922

Vsa pojasnila o potnih listih, dopotovanem dovoljenju, prenočišču itd. daje
BRESLAUER MESSE-AMT**JAVNO SKLADIŠČE IN PREVOZNA DRUŽBA D. D. V CELJU.****Poziv**

na subskripcijo novih delnic II. emisije.

Upravni svet Javnega skladišča in prevozne družbe d. d. v Celju, pooblaščen za to s skpom rednega občnega zbora delničarjev z dne 27. aprila t. l. razpisuje zvišanje delniške glavnice

od 3.000.000— na 6.000.000.— K

z izdajo

750 novih delnic po 4000 K nom.

ob nastopnih pogojih:

1. Dosedanjim delničarjem pripada pravica subskribirati na podlagi 1 stare 1 novo delnico po tečaju 4200 K tel quel.
2. Od starih delničarjev neprevzete delnice se repartirajo novim delničarjem potom upravnega sveta po kurzu 5200 K tel quel. Za nedodeljene delnice se vrnejo vplačila do 15. avgusta 1922.
3. Subskripcija se vrši od 15. do 31. julija 1922.
4. Protivrednost subskribiranih delnic je vplačati najpozneje do 31. julija 1922.
5. Kot podpisovalnice se določijo:
  - a) LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA PODRUŽNICA CELJE;
  - b) PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA
  - c) POSOJILNICA V CELJU.
6. Nove delnice so deležne dobička za poslovno leto 1922.
7. Azijski kurzni dobiček se dodeli po pokritju izdajnih stroškov v smislu § 32. družbenih pravil glavnemu rezervnemu skladu.

CELJE, dne 10. julija 1922.

UPRAVNI SVET.

Najboljši škriči jugoslovanskega proizvoda**„SALONIT“**

izdelan iz znanega cementa znamke SALONA od tvrdke SPLIT, di. družbe za cement portland. — Najboljšo in najcenejše sredstvo za pokrivanje stoh.

Glavna zaloga: **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.**Jadranska banka**

Beograd.

Delniška glavnica: Din 30.000.000.— Rezerva: Din 15.000.000.—

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Krani, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: **JADRANSKA.**

Afilirani zavod:

Frank Sakser State bank

82 Cortland Street New York City.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.**Ustanovljena 1900.**

Delniška glavnica in rezervni zakladi cca K 150.000.000.—.

Čekovni račun: št. 10.509.

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana. Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v banke stroko spadajoče posle.

Obrestuje vloge najugodnejše.

Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:

Brezilce, Celje, Gorica, Krani, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.